

ZAKON

O UGOVORIMA O PREVOZU U ŽELEZNIČKOM SAOBRAĆAJU

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se ugovorni i drugi obligacioni odnosi u oblasti javnog prevoza putnika i stvari u unutrašnjem železničkom saobraćaju.

Odredbe ovog zakona primenjuju se i na međunarodni železnički saobraćaj, ako potvrđenim međunarodnim ugovorom ili propisom nije određeno drugačije.

Član 2.

Javni prevoz putnika i stvari u železničkom saobraćaju se obavlja prema uslovima definisanim ovim zakonom i tarifom prevoznika. U slučajevima koji nisu definisani ovim zakonom, primenjuje se tarifa prevoznika.

Prevoznik sa korisnicima zaključuje ugovore o prevozu prema odredbama ovog zakona i tarife.

Prevoznik može s pojedinim korisnicima svojih usluga ugovoriti i niže cene prevoza ili druge olakšice, pod uslovima koji su propisani tarifom.

Član 3.

Odnosi uređeni ovim zakonom mogu se ugovorom, odnosno opštim uslovima prevoza i drugačije urediti, ako odredbama ovog zakona nije drugačije određeno.

Tarifom ili ugovorom između prevoznika i korisnika, ne može se prevoznik, potpuno ili delimično, osloboditi odgovornosti predviđene ovim zakonom, ne može se teret dokazivanja prebaciti sa prevoznika na drugo lice, niti se mogu predvideti ograničenja odgovornosti za prevoznika povoljnija od ograničenja predviđenih ovim zakonom.

Član 4.

Tarifa sadrži odredbe o opštim i posebnim uslovima prevoza, kao i podatke potrebne za izračunavanje prevoznih troškova.

Tarifu utvrđuje i donosi prevoznik.

Tarifa se mora javno objaviti. Smatra se da je tarifa javno objavljena kada je prevoznik stavi na raspolaganje korisnicima prevoza, u štampanoj ili elektronskoj formi.

Prevoznik je dužan da tarifu stavi na uvid u svakoj stanici otvorenoj za prevoz putnika i stvari.

Povećanje prevoznih troškova i druge izmene i dopune tarife kojima se otežavaju uslovi prevoza, ne mogu se primenjivati pre isteka roka utvrđenog tarifom.

Član 5.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) *vozna karta* je prevozna isprava putnika kojom se potvrđuje da je ugovor o prevozu zaključen na osnovu ovog zakona i tarife;
- 2) *granica tovarjenja kola* predstavlja masu koja se ne sme prekoračiti s obzirom na tehničku konstrukciju kola i najnepovoljnije najveće dopušteno opterećenje pruge po osovini i dužnom metru kola na prevoznom putu pošiljke;
- 3) *elektronski tovarni list* je zapis memorisanih podataka elektronskim putem, koji predstavljaju tovarni list;
- 4) *železnički prevoznik (u daljem tekstu: prevoznik)* je privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji obavlja prevoz putnika i/ili stvari i koji obezbeđuje vuču vozova ili koji isključivo pruža uslugu vuče vozova. Prevoznik može biti ugovorni prevoznik ili uzastopni prevoznik;
- 5) *izvršni prevoznik* je prevoznik koji nije zaključio ugovor o prevozu sa putnikom ili pošiljaocem, a kome je ugovorni prevoznik poverio izvršenje prevoza potpuno ili delimično;
- 6) *imalac kola* je vlasnik kola ili lice koje ima pravo raspolaganja na kolima i koji koristi pomenuta kola kao prevozno sredstvo;
- 7) *imalac prava* je lice koje, na osnovu ugovora, ima zahtev prema prevozniku;
- 8) *intermodalna transportna jedinica (ITJ)* je kontejner, poluprikolica, razmenljiva posuda i druga transportna jedinica koja se koristi u kombinovanom prevozu;
- 9) *ispis elektronskog kolskog lista* je na papiru odštampan zapis elektronskog kolskog lista;
- 10) *ispis elektronskog tovarnog lista* je na papiru odštampan zapis elektronskog tovarnog lista;
- 11) *kašnjenje* je vremenska razlika između vremena predviđenog dolaska voza u određenu stanicu u skladu sa objavljenim redom vožnje i stvarnog, odnosno očekivanog vremena dolaska voza;
- 12) *kola* su svako vozilo koje saobraća na sopstvenim točkovima na železničkoj pruzi, bez sopstvene vuče;
- 13) *kolski list* je prevozna isprava za prazna kola kojom se potvrđuje ugovor o prevozu zaključen na osnovu ovog zakona i tarifa. Može biti izdat u papiratom obliku ili kao elektronski zapis;
- 14) *kombinovani prevoz* je prevoz intermodalnih transportnih jedinica (ITJ) čiji se prevoz obavlja različitim vidovima saobraćaja sa jednom prevoznom ispravom;
- 15) *korisnik* je lice koje, na osnovu ugovora o prevozu stiče određena prava i preuzima određene obaveze. Korisnik može biti putnik i/ili naručilac i/ili pošiljalac i/ili primalac i/ili treće lice;
- 16) *lice* je fizičko ili pravno lice, udruženje lica ili preduzetnik kome je u skladu sa propisima priznata sposobnost preduzimanja pravnih radnji;
- 17) *lice sa invaliditetom* ili *lice sa smanjenom pokretljivošću* je lice čija je pokretljivost pri korišćenju prevoza smanjena usled fizičkog invaliditeta

(senzornog ili lokomotornog, trajnog ili privremenog), intelektualnog invaliditeta ili oštećenja, ili bilo kog drugog uzroka invalidnosti, ili je posledica godina, i čijem stanju je neophodno posvetiti adekvatnu pažnju i prilagoditi usluge koje su na raspolaganju svim putnicima konkretnim potrebama ovog lica;

- 18) *međunarodni železnički saobraćaj* je prevoz putnika i stvari iz inostranstva u Republiku Srbiju, odnosno iz Republike Srbije u inostranstvo i prevoz putnika i stvari iz inostranstva, preko teritorije Republike Srbije, za inostranstvo, bez obzira da li se obavlja isključivo železnicom, ili mešovitim (kombinovanim) saobraćajem;
- 19) *naručilac prevoza* je lice koje, u svoje ime, a za račun drugog lica, zaključuje sa prevoznikom ugovor o prevozu putnika;
- 20) *nesreća* je neželjen ili neplaniran iznenadan događaj ili specifičan niz takvih događaja koji ima štetne posledice (sudari, iskliznuća, nesreće na putnom prelazu u istom nivou, nesreće sa učešćem lica izazvane železničkim vozilima u pokretu, požari i sl.);
- 21) *otpravna stanica* je stanica u kojoj započinje ugovoreni prevoz stvari;
- 22) *otpremna stanica* je stanica u kojoj započinje ugovoreni prevoz putnika;
- 23) *postupak tranzita* je prevoz robe pod carinskim nadzorom u okviru carinskog područja Republike Srbije;
- 24) *pošiljalac* je lice koje, na osnovu ugovora, predaje stvar na prevoz;
- 25) *pošiljka* je jedna stvar ili više stvari koje se predaju na prevoz jednom prevoznom ispravom;
- 26) *praćeno vozilo* je putnički automobil sa ili bez prikolice ili motocikl koji se prevozi u istom vozu u kome se prevozi i putnik koji poseduje prevoznu ispravu za to praćeno vozilo;
- 27) *prevozna isprava* je dokaz postojanja i sadržine ugovora o prevozu;
- 28) *prevozni troškovi* je zajednički naziv za prevozninu, dodatke na prevozninu, naknade za sporedne usluge, dodatne i druge troškove prevoza koje prevoznik naplaćuje od korisnika u prevozu stvari, kao i za cenu prevoza i dodatne usluge koje prevoznik naplaćuje od korisnika u prevozu putnika, a prema konvencijama, tarifama, pravilnicima, sporazumima, uputstvima i ugovorima;
- 29) *primalac* je lice koje je ovlašćeno da u uputnoj stanici iskupi prevoznu ispravu i preuzme stvar;
- 30) *prodavac karata* je lice koje prodaje karte u ime i za račun železničkog preduzeća;
- 31) *putnik* je lice koje, na osnovu ugovora, ima pravo na prevoz;
- 32) *reklamacija* je odštetni zahtev korisnika kojim se od prevoznika traži obeštećenje;
- 33) *ručni prtljag* su stvari koje se mogu uneti u voz, u prostor predviđen za smeštaj putnika i ručnog prtljaga i za čije čuvanje odgovara sam putnik;
- 34) *stanica* je svako železničko službeno mesto koje je otvoreno za celokupan ili ograničen prijem i otpremu putnika i stvari (stanica, ukrsnica, stajalište, saobraćajno i transportno otpremništvo, tovarište i sl.);

- 35) *stvar* je deo materijalne prirode koji se nalazi u ljudskoj vlasti i nad kojim postoji pravo svojine ili neko drugo stvarno pravo. Stvar predstavlja prtljag, roba, prevozno sredstvo i sl;
- 36) *tarifa* je skup podzakonskih propisa, opštih uslova prevoza i cena koji zajedno sa ovim zakonom čine jedinstvenu celinu propisa koji se primenjuju u železničkom saobraćaju;
- 37) *tovarni list* je prevozna isprava pošiljke kojom se potvrđuje ugovor o prevozu zaključen na osnovu ovog zakona i tarifa. Može biti izdat u papiratom obliku ili kao elektronski zapis;
- 38) *ugovorni prevoznik* je prevoznik koji sa putnikom, naručiocem ili pošiljaocem zaključuje ugovor o prevozu;
- 39) *uzastopni prevoznik* je prevoznik koji na osnovu zaključenog ugovora o prevozu između putnika ili pošiljaoca sa ugovornim prevoznikom, preuzima obavezu daljeg prevoza;
- 40) *unutrašnji železnički saobraćaj* je prevoz putnika i stvari koji otpočinje i završava se na teritoriji Republike Srbije;
- 41) *upravljac infrastrukture* je društvo kapitala ili preduzetnik koji je ovlašćen za upravljanje javnom železničkom infrastrukturom;
- 42) *uputna stanica* je mesto završetka ugovorenog prevoza;
- 43) *carinska stanica* je stanica u kojoj otpočinje i/ili se završava postupak tranzita pri uvozu, izvozu i provožu pošiljaka.

II. PREVOZ PUTNIKA

1. Ugovor o prevozu putnika

Član 6.

Ugovorom o prevozu putnika prevoznik se obavezuje da putnika preveze od otpremne do uputne stanice, a putnik da prevozniku plati prevozne troškove.

Član 7.

Prevoznik je dužan da putnika preveze do uputne stanice ugovorenom vrstom voza i kolskim razredom koji su navedeni u objavljenom redu vožnje i pod uslovima u pogledu udobnosti koji se, prema vrsti voza i dužini putovanja, smatraju potrebnim.

Prevoznik je dužan da putniku, kada je to posebno ugovoreno, obezbedi označeno mesto u određenom vozu i/ili dodatne usluge.

Prevoznik je dužan da na najprikladniji način pruži putnicima, na njihov zahtev, sledeće informacije:

- 1) Pre putovanja:
 - 1) opšte uslove ugovora,
 - 2) red vožnje i uslove najbržeg putovanja,
 - 3) red vožnje i uslove najjeftinijih cena karata,
 - 4) pristupačnost, uslove pristupa i postojanje prostora u vozu namenjenih osobama sa invaliditetom i osobama sa smanjenom pokretljivošću,

- 5) pristupačnost i uslove pristupa za bicikl,
 - 6) raspoloživost mesta u kolima sa sedištima prvog i drugog razreda, kolima sa ležajima ili kolima sa posteljama, kao i mestima za pušače i nepušače,
 - 7) okolnosti koje mogu dovesti do ometanja ili kašnjenja usluge,
 - 8) raspoloživost usluga u vozu,
 - 9) procedure za podnošenje zahteva za reklamacije i žalbe;
- 1) U toku putovanja:
 - 1) usluge u vozu,
 - 2) sledeća stanica,
 - 3) kašnjenja,
 - 4) veze i presedanja,
 - 5) pitanja bezbednosti i sigurnosti.

Prodavac karata i naručilac prevoza pružaju informacije iz stava 3. ovog člana kad god je to moguće.

Ako je sa naručiocem prevoza ugovoreno, prevoznik je dužan da putnika, pod ugovorenim uslovima, preveze posebnim vozom koji nije predviđen redom vožnje.

Član 8.

Prevozne isprave se prodaju licima sa invaliditetom i licima sa smanjenom pokretljivošću bez dodatnih troškova.

Prevoznik, prodavac karata ili naručilac prevoza ne može zahtevati da lica sa invaliditetom i lica sa smanjenom pokretljivošću budu u pratnji drugog lica prilikom ulaska, odnosno izlaska iz voza, sve dok to nije zaista neophodno.

Prema zahtevu, prevoznik, prodavac karata ili naručilac prevoza pruža licima sa invaliditetom i licima sa smanjenom pokretljivošću informacije o pristupačnosti železničkih usluga, o uslovima pristupa voznim sredstvima i o raspoloživim prostorima u vozu.

Kada prevoznik, prodavac karata, odnosno naručilac prevoza izvrši odstupanje od predviđenog u st. 1. i 2. ovog člana, po pismenom zahtevu on mora informisati napismeno lice sa invaliditetom ili lice sa smanjenom pokretljivošću o razlozima za odstupanje u roku od pet radnih dana od dana podnošenja zahteva.

Prevoznik mora pružiti besplatnu pomoć licima sa invaliditetom i licima sa smanjenom pokretljivošću u vozu i tokom ulaska i izlaska iz voza.

Član 9.

Objavljivanje reda vožnje vrši se u skladu sa Zakonom o železnici („Službeni glasnik RS”, broj 45/13).

Prevoznik može da objavi red vožnje na odgovarajući način, u štampanoj ili elektronskoj formi, a podatke bitne za kvalitet prevozne usluge istakne na vidnom mestu u svakoj stanici otvorenoj za prevoz putnika, uz saglasnost upravljača železničke infrastrukture.

Prevoznik ili, kada je potrebno, nadležni organ odgovoran za ugovor o javnom železničkom prevozu mora objaviti na odgovarajući način, a pre same primene, odluke o prekidu usluga.

Član 10.

Putnik je dužan da pre započetog putovanja pribavi prevoznu ispravu, a ako u mestu u kome počinje putovanje nema putničke blagajne da prevoznu ispravu pribavi u vozu.

Prevoznik mora ponuditi mogućnost kupovine prevozne isprave u vozu, osim kada je ovo ograničeno ili onemogućeno iz razloga bezbednosti ili politike borbe protiv zloupotrebe ili obaveze posedovanja obavezne rezervacije ili opravdanih poslovnih razloga.

Kada na stanici nije organizovana prodaja prevoznih isprava prevoznik je dužan da putnike obavesti o:

- 1) mogućnostima za kupovinu prevoznih isprava elektronskim putem ili u vozu, kao i o postupcima za takvu kupovinu;
- 2) najbližoj putničkoj blagajni ili mestu na kome se može pribaviti prevozna isprava.

Putnik koji ne pribavi prevoznu ispravu u mestu koje ima putničku blagajnu i koji ne može da pokaže važeću voznu kartu u vozu, na zahtev železničkog kontrolnog organa dužan je da plati, pored cene karte i dodatak koji je određen tarifom prevoznika.

Prevoznik ima pravo da izvrši kontrolu prevoznih isprava pre ulaska u voz i da putniku koji ne poseduje prevoznu ispravu ne dozvoli ulazak u voz ukoliko je putnik imao mogućnost da kupi prevoznu ispravu pre ulaska u voz.

U slučaju da putnik koji se nalazi u vozu, ne poseduje prevoznu ispravu i odbija da plati cenu karte, odnosno dodatka prevoznik ima pravo da ga isključi iz daljeg prevoza.

Član 11.

Ugovor o prevozu može se zaključiti s licem koje je obolelo ili za koje postoji sumnja da je obolelo od neke zarazne bolesti, samo ako su ispunjeni uslovi predviđeni tarifom.

Ako se za vreme prevoza kod putnika pojave znaci neke od zaraznih bolesti predviđenih

tarifom, prevoznik odnosno izvršni prevoznik je dužan da postupi po tarifi i da tog putnika preveze do prvog mesta u kome postoji mogućnost da mu se pruži potrebna zdravstvena pomoć.

Član 12.

Prevoznik, odnosno izvršni prevoznik nije dužan da primi na prevoz lice za koje se može opravdano pretpostaviti da će onemogućiti prevoznika, odnosno izvršnog prevoznika u izvršenju njegovih obaveza prema drugim putnicima (lica pod dejstvom alkohola ili narkotika, lica koja se ponašaju nepristojno ili koja se ne pridržavaju važećih propisa, kao i lica koja bi zbog bolesti ili iz drugih razloga uznemiravala ostale putnike u vozu).

Prevoznik, odnosno izvršni prevoznik može, bez obaveze vraćanja prevoznih troškova, isključiti iz prevoza putnika koji svojim ponašanjem uznemirava druge putnike ili koji se ne pridržava propisa o javnom redu u vozovima za vreme putovanja.

Član 13.

Putnik ima pravo da odustane od ugovora o prevozu pre nego što počne njegovo izvršenje pod uslovima koje je prevoznik, odnosno izvršni prevoznik objavio u svojoj tarifi.

Član 14.

Ako prevoz ne otpočne u vreme koje je određeno redom vožnje, korisnik može odustati od prevoza i zahtevati da mu se vrate plaćeni prevozni troškovi u punom iznosu.

Član 15.

Putnik ima pravo da prekida putovanje na usputnim stanicama za vreme važenja prevozne isprave pod uslovima koje je prevoznik objavio u svojoj tarifi.

Član 16.

Putnik koji zbog zakašnjenja voza izgubi vezu za nastavak putovanja ili je zbog nedolaska voza ili smetnje u saobraćaju sprečen da produži putovanje (prekid putovanja) ima pravo da:

- 1) zahteva da ga prevoznik preveze do uputne stanice prvim sledećim vozom ili, ako prvi sledeći voz ne saobraća prema istoj uputnoj stanici, na način koji odredi prevoznik, bez dodatne naplate;
- 2) zahteva da ga prevoznik, bez dodatne naplate, vrati sa prtljagom u otpremnu stanicu, prvim sledećim vozom koji saobraća prema otpremnoj stanici, i da mu vrati prevozne troškove u punom iznosu;
- 3) odustane od daljeg putovanja i da od prevoznika zahteva povraćaj plaćenih prevoznih troškova za neiskorišćeni deo puta u punom iznosu.

Prevoznik može tarifom propisati i dodatne mogućnosti obeštećenja putnika.

Član 17.

Putnik je dužan da se pridržava propisa carinskih i drugih državnih organa kada u prevozu ima i stvari (ručni prtljag, prtljag, vozila uključujući i predmete u i na njima) ili životinje. Putnik treba da prisustvuje pregledu ovih stvari ili životinja, osim ako zakonom nije drugačije predviđeno.

2. Odgovornost prevoznika**Član 18.**

Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog smrti, telesne povrede ili narušenog zdravlja putnika prouzrokovanih nesrećom u toku prevoza, odnosno dok se putnik nalazio u vozu ili dok je ulazio u voz ili izlazio iz voza koji se nalazi u stanici u stanju mirovanja, kao i za štetu nastalu zbog zakašnjenja voza ili prekida putovanja za koji je odgovoran prevoznik.

Prevoznik odgovara korisniku za štetu koju prouzrokuju njegovi zaposleni i druga lica čije usluge prevoznik koristi, u vršenju svojih dužnosti.

Upravljač infrastrukturom preko kojeg se vrši prevoz, smatra se licem čije usluge prevoznik koristi za obavljanje prevoza.

Član 19.

Prevoznik se potpuno ili delimično oslobađa odgovornosti iz člana 18. stav 1. ovog zakona ako je:

- 1) nesreća prouzrokovana okolnostima izvan prevoza koje prevoznik, i pored nastojanja, imajući u vidu specifičnosti slučaja, nije mogao da izbegne niti da otkloni njihove posledice;
- 2) nesreća nastala krivicom putnika zbog ponašanja koje nije u skladu sa uobičajenim ponašanjem putnika;
- 3) nesreća nastala krivicom trećeg lica, a prevoznik, i pored nastojanja, imajući u vidu specifičnosti slučaja, nije mogao da ga izbegne niti da otkloni njegove posledice.

Član 20.

Prevoznik je odgovoran putniku za gubitak ili štetu prouzrokovanu otkazivanjem voza ili izgubljenom vezom uzrokovanom zakašnjenjem voza, a što ima za posledicu nemogućnost nastavka putovanja vozom istog dana. Štete obuhvataju razumne troškove smeštaja, kao i razumne troškove nastale zbog potrebe obaveštavanja lica koja čekaju putnike.

Prevoznik se oslobađa odgovornosti iz stava 1. ovog člana kad je otkazivanje, kašnjenje ili gubitak veze nastao zbog:

- 1) okolnosti koje nisu u vezi sa železničkim saobraćajem, a koje prevoznik, i pored preduzimanja adekvatnih mera, nije mogao izbeći niti je mogao sprečiti posledice;
- 2) krivice putnika;
- 3) ponašanja trećih lica koje prevoznik, i pored preduzimanja adekvatnih mera, nije mogao izbeći i čije posledice nije mogao sprečiti, drugi prevoznik koji koristi istu železničku infrastrukturu ne smatra se trećim licem.

Član 21.

Za štetu odgovaraju solidarno prevoznici koji su učestvovali u prevozu, osim u slučajevima kada se jasno i nedvosmisleno može utvrditi koji prevoznik je prouzrokovao štetu.

Član 22.

Za štetu nastalu zbog smrti putnika, kao i za štetu nastalu zbog telesne povrede i narušenog zdravlja putnika prevoznik odgovara najviše do 175000 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan isplate.

Za štetu nastalu zbog otkazivanja voza ili prekida putovanja uzrokovanog odgovornošću prevoznika, prevoznik odgovara do iznosa plaćenih prevoznih troškova.

Čak i kada prevoznik ospori svoju odgovornost za telesnu povredu putnika, on mora učiniti svaki razuman napor da pomogne putniku u potraživanju naknade štete od trećeg lica.

III. PREVOZ PRTLJAGA I PRAĆENIH VOZILA

1. Ugovor o prevozu prtljaga

Član 23.

Prevoznik je dužan da na zahtev putnika primi na prevoz prtljag i da ga, uz naknadu, preveze vozom kojim putnik putuje ili, uz saglasnost putnika, drugim vozom.

Žive životinje i bicikli se prevoze kao prtljag pod uslovima propisanim tarifom.

Prevoz prtljaga se može zabraniti ili ograničiti u određenim vozovima i određenim stanicama pod uslovima propisanim tarifom ili redom vožnje.

Prevoznik je dužan da za primljeni prtljag izda putniku prevoznu ispravu.

Član 24.

Ako putnik odustane od putovanja, prevoznik može zadržati ceo ili određen deo iznosa plaćenih prevoznih troškova za prtljag predviđen tarifom.

2. Odgovornost prevoznika u vezi prevoza prtljaga

Član 25.

Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga od momenta prijema na prevoz do momenta izdavanja, kao i zbog zakašnjenja u isporuci.

Ako prevoz koji je predmet jednog ugovora o prevozu, obavlja više uzastopnih prevoznika, svaki naredni prevoznik preuzimanjem prtljaga postaje strana u ugovoru o prevozu u smislu otpreme prtljaga u skladu sa tarifom.

Prevoznik se oslobađa odgovornosti iz stava 1. ovog člana ako je gubitak, oštećenje ili zakašnjenje u isporuci prouzrokovano krivicom putnika, ili okolnostima koje prevoznik nije mogao da izbegne niti da otkloni njihove posledice, kao i zbog:

- 1) nepakovanja ili nedovoljnog pakovanja prtljaga;
- 2) posebne prirode prtljaga;
- 3) predaje na prevoz prtljaga isključenog od prevoza u skladu sa tarifom.

Član 26.

Za štetu nastalu zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga prevoznik je dužan da nadoknadi, i to:

- 1) ako je visina štete dokazana, naknadu štete u toj visini, ali najviše do 80 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije za svaki kilogram bruto mase (u daljem tekstu: masa) koji nedostaje, odnosno koji je oštećen, a ne više od 1200 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan isplate;
- 2) ako visina štete nije dokazana, paušalnu naknadu od 20 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije za svaki kilogram mase koji nedostaje, odnosno koji je oštećen, a ne više od 300 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan isplate.

Osim naknade štete iz stava 1. ovog člana, prevoznik je dužan da vrati prevozne troškove, carinske dažbine i druge iznose plaćene u vezi sa prevozom izgubljenog prtljaga.

Član 27.

Za štetu nastalu zbog zakašnjenja u isporuci prtljaga, prevoznik je dužan da za svaka otpočeta 24 časa, računajući od trenutka podnošenja zahteva za izdavanje, ali najviše za 14 dana, nadoknadi, i to:

- 1) ako je visina štete dokazana, uključujući i oštećenje, naknadu štete u toj visini ali najviše do 0,80 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije za svaki kilogram mase prtljaga, izdatog sa zakašnjenjem, a ne više od 14 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan isplate;
- 2) ako visina štete nije dokazana, paušalnu naknadu do 0,14 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije za svaki kilogram mase prtljaga, izdatog sa zakašnjenjem, a ne više od 2,80 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan isplate.

U slučaju potpunog gubitka prtljaga, naknada štete predviđena u stavu 1. ovog člana ne može se naplatiti ako je naplaćena šteta iz člana 26. ovog zakona.

U slučaju delimičnog gubitka prtljaga, naknada štete predviđena u stavu 1. ovog člana plaća se za deo koji nije izgubljen.

Odšteta predviđena ovim članom ne može ni u kom slučaju biti veća od odštete koju bi trebalo platiti u slučaju potpunog gubitka prtljaga.

3. Ručni prtljag

Član 28.

Putnik ima pravo da u prostor određen za smeštaj putnika unese ručni prtljag koji se može smestiti na mesto predviđeno za ručni prtljag.

Ručni prtljag putnik sam čuva.

Prevoz ručnog prtljaga koji je definisan tarifom ne naplaćuje se, niti se izdaje prevozna isprava.

Prevoz prekomernog ručnog prtljaga koji je definisan tarifom, prevoznik ima pravo da naplati u skladu sa tarifom. Za naplaćen prevoz prekomernog ručnog prtljaga, prevoznik je dužan da izda putniku prevozna ispravu.

Putnik je dužan da prevozniku nadoknadi štetu koju je prouzrokovao njegov ručni prtljag.

4. Odgovornost prevoznika u vezi ručnog prtljaga

Član 29.

Ako je gubitak ili oštećenje ručnog prtljaga nastalo zbog okolnosti koje su prouzrokovale smrt, telesnu povredu i narušavanje zdravlja putnika, a za koje je odgovoran prevoznik, za nastalu štetu odgovara prevoznik. Teret dokazivanja odgovornosti je na imaocu prava.

Prevoznik se oslobađa odgovornosti iz stava 1. ovog člana u slučajevima iz člana 19. ovog zakona.

Član 30.

Naknada štete, po putniku, zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja ručnog prtljaga ne može biti veća od 1400 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan isplate.

5. Prevoz praćenih vozila

Član 31.

Prevoznik može, prema uslovima predviđenim tarifom, primiti na prevoz praćena vozila.

Prevoznik utvrđuje uslove i cene za prevoz praćenih vozila koje objavljuje u tarifi.

Član 32.

Putnik u praćenom vozilu može ostavljati stvari za ličnu upotrebu.

Putnik ne može u praćenom vozilu ostavljati opasne materije, oružje, narkotike, žive životinje, kao i druge stvari u količinama koje prevazilaze lične potrebe, a što se detaljnije definiše tarifom.

6. Odgovornost prevoznika u vezi praćenih vozila

Član 33.

Za štetu nastalu zbog gubitka ili potpunog ili delimičnog oštećenja praćenih vozila, kao i za štetu nastalu zbog zakašnjenja prilikom utovara ili istovara praćenih vozila prevoznik odgovara u slučaju da se dokaže odgovornost prevoznika.

Ako imalac prava dokaže da je šteta prouzrokovana odgovornošću prevoznika, prevoznik je dužan da nadoknadi i to:

- 1) za gubitak ili potpuno oštećenje praćenih vozila do iznosa tržišne vrednosti praćenog vozila, a ne više od 8000 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan isplate;
- 2) za delimično oštećenje praćenih vozila do iznosa procenjene štete na praćenom vozilu, a ne više od 8000 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan isplate;
- 3) za zakašnjenje prilikom istovara iznos koji ne može biti veći od naplaćenih prevoznih troškova za praćena vozila.

Prevoznik ne odgovara za stvari ostavljene u i na praćenom vozilu, kao i za štete nastale prilikom utovara ili istovara kada praćenim vozilom upravlja putnik.

7. Reklamacije, potraživanja i tužbe

Član 34.

Reklamacije koje se odnose na ugovor o prevozu moraju se pismeno uputiti prevozniku protiv koga se može podneti tužba, i to:

- 1) reklamacija za naknadu štete u slučaju potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga ili praćenog vozila podnosi se pismeno prevozniku najkasnije u roku od 30 dana od dana saznanja za štetu;
- 2) reklamacija za naknadu štete zbog zakašnjenja u isporuci prtljaga podnosi se prevozniku u roku od 30 dana do dana saznanja za štetu;
- 3) reklamacija za naknadu štete nastale zbog smrti, telesne povrede i narušenog zdravlja putnika podnosi se prevozniku u roku od šest meseci od dana saznanja za štetu;
- 4) reklamacija za naknadu štete nastale zbog otkazivanja voza ili prekida putovanja uzrokovanog odgovornošću prevoznika, podnosi se prevozniku u roku od 15 dana od dana kad je putovanje završeno, odnosno kad je trebalo da bude završeno;
- 5) reklamacija za naknadu štete zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja ručnog prtljaga u skladu sa članom 29. ovog zakona podnosi se prevozniku u roku od 30 dana od dana saznanja za štetu.

Prevoznik mora dati obrazložen odgovor u roku od 30 dana od dana prijema reklamacije, ili u opravdanim slučajevima informisati putnika do kog datuma u periodu od 90 dana od dana prijema reklamacije putnik može očekivati odgovor.

Član 35.

Pravo na podnošenje reklamacije, odnosno tužbe ima imalac prava na osnovu ovog zakona za potraživanja koja se odnose na prevoz putnika i prtljaga ili praćenog vozila.

Član 36.

Pravo iz člana 35. ovog zakona prestaje završetkom putovanja iz ugovora o prevozu putnika, a kod ugovora o prevozu prtljaga i praćenih vozila, prestaje kad imalac prava preuzme prtljag ili praćeno vozilo.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, pravo potraživanja ne prestaje:

- 1) ako imalac prava dokaže da je šteta prouzrokovana namerno ili nepažnjom prevoznika, znajući da će takva šteta verovatno nastati;
- 2) u slučaju delimičnog gubitka ili oštećenja;
- 3) ako imalac prava prilikom prijema prtljaga nije mogao opaziti oštećenje koje se spolja nije moglo primetiti, a utvrđeno je tek pošto je preuzeo prtljag, pod uslovom da je zahtev za utvrđivanje oštećenja, odnosno delimičnog gubitka, podneo čim je otkrio štetu, ali najkasnije u roku od tri dana od dana prijema i ako dokaže da se šteta dogodila u vreme između predaje na prevoz i izdavanja prtljaga;
- 4) ako se potraživanje odnosi na vraćanje plaćenih iznosa.

Član 37.

Reklamacija, odnosno tužba iz člana 35. ovog zakona može se podizati protiv prevoznika sa kojim je sklopljen ugovor o prevozu ili protiv uzastopnog prevoznika.

Član 38.

Potraživanja iz ugovora o prevozu zastarevaju, i to:

- 1) potraživanje zbog smrti, telesne povrede i oštećenja zdravlja putnika - za tri godine;
- 2) ^ostala potraživanja - za jednu godinu, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 39.

Zastarelost počinje da teče:

- 1) kod potraživanja zbog prevoza putnika - od dana isteka roka važenja vozne karte;
- 2) kod potraživanja zbog smrti, telesne povrede i oštećenja zdravlja putnika - od dana udesa, odnosno od dana nastanka štete;
- 3) kod potraživanja zbog delimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga, kao i zbog prekoračenja roka isporuke - od dana izdavanja prtljaga;
- 4) kod potraživanja zbog potpunog gubitka prtljaga - po isteku 14 dana od dana kad je istekao rok isporuke;
- 5) u svim drugim slučajevima - od dana nastanka potraživanja.

Član 40.

Zastarevanje se prekida danom podnošenja zahteva prevoziocu u pismenoj formi.

Zastarevanje počinje da teče iznova od dana kad je imaocu prava dostavljen, u pismenoj formi, odgovor na njegov zahtev i kad su mu vraćene isprave priložene uz taj zahtev.

IV. PREVOZ STVARI**1. Ugovor o prevozu robe****Član 41.**

Ugovorom o prevozu robe jedan ili više prevoznika se obavezuju da će robu prevesti od otpravne do uputne stanice i da će je izdati primaocu, uz naplatu prevoznih troškova. Tarifa je sastavni deo ovog ugovora.

Ugovor o prevozu robe se primenjuje i na prevoz praznih kola kada se prevoze kao roba.

Na zahtev korisnika može se zaključiti poseban ugovor koji se odnosi na više prevoza robe.

Broj ugovora ili tarife mora biti naveden u tovarnom listu.

Član 42.

Ugovor o prevozu robe se potvrđuje tovarnim listom. Međutim, nedostatak, neispravnost ili gubitak tovarnog lista neće uticati na postojanje ili važnost ugovora koji je zaključen u skladu sa ovim zakonom.

Ukoliko na osnovu ugovora u prevozu robe sa pošiljaocem od otpravne do uputne stanice učestvuje više od jednog prevoznika, prevoznik koji preuzima robu u otpravnoj stanici je ugovorni prevoznik, a svaki naredni prevoznik u prevoznom lancu do uputne stanice je uzastopni prevoznik. Ugovorni i uzastopni prevoznici regulišu međusobne obaveze i odgovornosti posebnim sporazumom.

Član 43.

Prevoznik ne može primiti na prevoz robu čiji je prevoz zabranjen ovim zakonom.

Roba za koju je propisano da se može prevoziti samo pod određenim uslovima može se primiti na prevoz, ako su ti uslovi ispunjeni.

2. Ugovor o prevozu kola kao prevoznog sredstva**Član 44.**

Ugovor o prevozu kola kao prevoznog sredstva zasniva se na odredbama ovog zakona i tarife. Tarifa je sastavni deo ovog ugovora. Ugovorom o prevozu kola kao prevoznog sredstva jedan ili više prevoznika se obavezuju da će prazna kola prevesti od otpravne do uputne stanice i da će ih izdati primaocu, uz naplatu prevoznih troškova.

Na zahtev korisnika može se zaključiti poseban ugovor koji se odnosi na više prevoza praznih kola kao prevoznog sredstva.

Broj ugovora ili tarife mora biti naveden u kolskom listu.

Član 45.

Ugovor o prevozu kola kao prevoznog sredstva se potvrđuje kolskim listom. Međutim, nedostatak, neispravnost ili gubitak kolskog lista neće uticati na postojanje ili važnost ugovora koji je zaključen u skladu sa ovim zakonom.

Ukoliko na osnovu ugovora o prevozu kola kao prevoznog sredstva sa pošiljaocem od otpravne do uputne stanice učestvuje više od jednog prevoznika, prevoznik koji preuzima kola u otpravnoj stanici je ugovorni prevoznik, a svaki naredni prevoznik u prevoznom lancu do uputne stanice je uzastopni prevoznik. Ugovorni i uzastopni prevoznici regulišu međusobne obaveze i odgovornosti posebnim sporazumom.

3. Tovarni i kolski list

Član 46.

Pošiljalac je dužan da svaku pošiljku preda prevozniku sa pojedinačnim tovarnim, odnosno kolskim listom na jedinstvenom obrascu prevoznika.

Ako nije drugačije ugovoreno između pošiljaoca i prevoznika, isti tovarni list se može odnositi samo na robu u/na jednim kolima ili u jednom ili više ITJ koji se utovaruju na jedna kola, osim u slučaju robe koja zbog svojih dimenzija zahteva upotrebu dvoja ili više kola, odnosno samo na jedna prazna kola kada se prevoze kao roba.

Ako nije drugačije ugovoreno između pošiljaoca i prevoznika, isti kolski list se može odnositi samo na jedna prazna kola kada se prevoze kao prevozno sredstvo.

Pošiljalac kod otpreme praznih kola kada se prevoze kao prevozno sredstvo može biti imalac kola.

Ministar nadležan za poslove saobraćaja propisuje formu, izgled i sadržinu tovarnog lista, odnosno kolskog lista.

Član 47.

Tovarni list, odnosno kolski list zaključuje se kada prevoznik potvrdi prijem robe, odnosno praznih kola na prevoz potpisom svog predstavnika i otiskom žiga otpravne stanice u tovarnom, odnosno kolskom listu na papiru ili unošenjem određene šifre ukoliko se koristi tovarni list, odnosno kolski list u elektronskoj formi.

Tovarni list, odnosno kolski list potpisuje pošiljalac. Potpis se može zameniti žigom ili određenom šifrom, ukoliko se koristi tovarni list, odnosno kolski list u elektronskoj formi.

Na tovarnom listu, odnosno kolskom listu, prevoznik je dužan da naznači dan prijema pošiljke na prevoz, a za lako kvarljivu robu i živu životinju i čas njihovog prijema na prevoz.

Nakon zaključenja tovarnog, odnosno kolskog lista, prevoznik predaje pošiljaocu duplikat tovarnog, odnosno kolskog lista. Duplikat tovarnog, odnosno kolskog lista ne izdaje se po drugi put i nema važnost tovarnog, odnosno kolskog lista koji prati pošiljku.

Član 48.

Pošiljalac je dužan da za svaku pošiljku preda prevozniku propisno ispunjen tovarni list, odnosno kolski list. Ako na zahtev pošiljaoca prevoznik unese neke podatke u tovarni, odnosno kolski list, smatra se, ukoliko se ne dokaže suprotno, da je to učinio u ime pošiljaoca.

Pošiljalac je odgovoran za tačnost podataka i izjava koje je on upisao u tovarni list, odnosno kolski list, kao i za tačnost podataka i izjava koje je na njegov zahtev uneo prevoznik u tovarni, odnosno kolski list. Pošiljalac odgovara prevozniku za sve troškove i štete koji nastanu ako su navodi pošiljaoca u tovarnom listu, odnosno kolskom listu neispravni, netačni, nepotpuni ili uneti na drugo mesto, a ne na mesto koje je određeno za njihovo upisivanje kao i ako je pošiljalac propustio da upiše navode prema Pravilniku o međunarodnom železničkom prevozu opasne robe – dodatak C Konvencije COTIF (u daljem tekstu: Pravilnik RID).

Član 49.

U određenim slučajevima koji su propisani tarifom, umesto tovarnog lista, odnosno kolskog lista, kao prevozne isprave mogu se koristiti drugi obrasci prevoznika - sprovodnica, prpratnica i sl. pri čemu se prevozni troškovi naplaćuju na osnovu tovarnog, odnosno kolskog lista.

4. Elektronski tovarni i kolski list**Član 50.**

Tovarni list, odnosno kolski list može imati oblik elektronskog ispisa podataka. Pojednosti u vezi sa upotrebom elektronskog tovarnog lista, odnosno kolskog lista ugovorne strane uređuju posebnim sporazumom. Ispis elektronskog tovarnog lista, odnosno kolskog lista koji je sačinjen u skladu sa pomenutim sporazumom ugovorne strane priznaju jednako odgovarajućim tovarnim, odnosno kolskim listom na papiru.

U zavisnosti od tehničke opremljenosti službenih mesta, na određenim prugama se može koristiti mešoviti sistem koji podrazumeva korišćenje tovarnog lista, odnosno kolskog lista na papiru i u elektronskoj formi, prema sporazumu sa korisnikom.

Član 51.

Elektronski tovarni list, odnosno kolski list mora garantovati sigurnost unetih podataka, na osnovu čega ima istu pravnu validnost i zagarantovanu sigurnost, kao i tovarni list, odnosno kolski list na papiru, a prevoz pošiljke sa elektronskim tovarnim, odnosno kolskim listom se obavlja na osnovu ovog zakona i tarifa koji se primenjuju i kod prevoza pošiljke sa tovarnim, odnosno kolskim listom na papiru.

Ispisi elektronskog tovarnog, odnosno kolskog lista se predaju stranama koje nisu priključene na elektronski sistem. Strane koje su priključene na elektronski sistem ispise dobijaju samo na svoj zahtev.

Propisi koji se odnose na ispostavljanje i postupak sa tovarnim, odnosno kolskim listom na papiru, u slučaju naknadnih zahteva, uputstava ili reklamacija važe takođe za ispise.

5. Dokazna snaga tovarnog i kolskog lista

Član 52.

Tovarni list, odnosno kolski list služi, dok se ne dokaže suprotno, kao dokaz o zaključenju i sadržini ugovora o prevozu, kao i o preuzimanju robe, odnosno praznih kola na prevoz od strane prevoznika.

Član 53.

Ako utovar robe obavlja pošiljalac, tovarni list će biti dokaz, dok se ne dokaže suprotno, o stanju robe i o njenom pakovanju u skladu sa navodima u tovarnom listu, ili u nedostatku tih navoda, o njenom očigledno dobrom stanju i o tačnosti navoda u tovarnom listu u pogledu broja komada, njihovih oznaka i brojeva i mase robe ili njene količine izražene na drugi način ukoliko je prevoznik izvršio proveru navoda koje je pošiljalac upisao u tovarni list i rezultat svoje provere upisao u tovarni list.

Kada utovar robe obavlja prevoznik, tovarni list će biti dokaz, dok se ne dokaže suprotno, o stanju robe u skladu sa navodima u tovarnom listu ili u nedostatku tih navoda o njenom očigledno dobrom stanju u momentu preuzimanja na prevoz od strane prevoznika, kao i o tačnosti navoda u tovarnom listu u pogledu broja komada, njihovih oznaka i brojeva kao i mase robe ili o njenoj količini izraženoj na drugi način.

Član 54.

Tovarni list, odnosno kolski list neće služiti kao očigledan dokaz o stanju robe, odnosno praznih kola u slučaju osnovanih rezervi koje je prevoznik upisao u tovarni list, odnosno kolski list. Razlog za rezervu može da bude i ako prevoznik ne raspolaže odgovarajućim sredstvima za proveru navoda u tovarnom listu, odnosno kolskom listu.

6. Prevozni troškovi

Član 55.

Ako između pošiljaoca i primaoca nije drugačije dogovoreno, sve prevozne troškove dužan je da plati pošiljalac po tarifi koja se primenjuje na dan zaključenja ugovora o prevozu, a u slučaju ponovne predaje, prema tarifi na dan ponovne predaje pošiljke na prevoz.

Ukoliko je između pošiljaoca i primaoca ugovoreno da jedan deo troškova plaća pošiljalac u otpravljanju, a drugi deo troškova plaća primalac u prispeću, ili da sve prevozne troškove plaća primalac u uputnoj stanici, pošiljalac unosi napomenu o plaćanju u tovarni list, odnosno kolski list. U slučaju da primalac ne iskupi tovarni, odnosno kolski list, sve prevozne troškove plaća pošiljalac.

Naknade za sporedne usluge, prouzrokovane nekom činjenicom koja se pripisuje primaocu ili nekim njegovim zahtevima mora uvek da plati primalac.

Ako za obračun troškova ne postoji poseban ugovor, za plaćanje prevoznih troškova važe tarifa i uslovi prevoznika.

Član 56.

Ukoliko prevoz pošiljke obavljaju ugovorni i uzastopni prevoznik, prevoznik koji prima pošiljku na prevoz obavezan je da naplati sve troškove od strane pošiljaoca. Uzastopni prevoznik koji izdaje pošiljku u uputnoj stanici obavezan je da naplati sve troškove koji moraju biti plaćeni od strane primaoca, kao i sva druga nenaplaćena potraživanja koja proizlaze iz ugovora o prevozu i koje je ugovorni prevoznik zaračunao u tovarni, odnosno kolski list.

Sporazumom o saradnji zaključenim između prevoznika mogu se predvideti i drugi načini naplate troškova.

7. Pakovanje robe

Član 57.

Pošiljalac je dužan da upakuje robu čija priroda zahteva pakovanje, tako da se roba za vreme prevoza sačuva od potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja i da se spreči nanošenje štete licima, voznim sredstvima ili drugoj robi.

8. Naručivanje kola

Član 58.

Pošiljalac u otpravnoj stanici može naručiti od prevoznika kola za utovar, prema vrsti i količini robe.

Pošiljalac treba pre utovara robe da utvrdi da li su dostavljena odgovarajuća kola po vrsti, ukupnom broju i po pitanju čistoće za obavljanje prevoza u skladu sa ugovorom i naručenim kolima. Ako dostavljena kola nisu u skladu sa zahtevom, pošiljalac može odbiti prijem kola.

Prihvatanjem ponuđenih kola za utovar pošiljalac prihvata uslove prevoza prevoznika.

9. Utovar i istovar robe

Član 59.

Pošiljalac i prevoznik se dogovaraju ko je odgovoran za utovar, odnosno istovar robe. U nedostatku takvog dogovora, za utovar će biti odgovoran pošiljalac, a za istovar primalac.

Prilikom utovara robe, pošiljalac se mora pridržavati propisa za postupanje sa kolima u smislu rukovanja sa kolima, postupka utovara i dr. Ukoliko prilikom nepravilnog postupanja sa kolima dođe do oštećenja kola, oštećenja ili nedostatka kolskog dela, ili do isključenja kola iz saobraćaja zbog nepravilnog utovara, pošiljalac je dužan da nadoknadi štetu prevozniku, bez obzira da li je on ili njegovo ovlašćeno lice rukovao kolima i obavljao utovar robe.

Prilikom istovara robe, primalac odgovara za štetu koju pričinu prevozniku nepravilnim postupanjem sa kolima u smislu rukovanja sa kolima, postupka istovara i dr. Ukoliko prilikom nepravilnog postupanja sa kolima dođe do oštećenja kola, oštećenja ili nedostatka kolskog dela, primalac je dužan je da nadoknadi štetu prevozniku, bez obzira da li je on ili njegovo ovlašćeno lice rukovao kolima i obavljao istovar robe.

Dokazivanje navoda iz st. 2. i 3. ovog člana se obavlja prema odredbama tarife i pada na teret prevoznika.

Odredbe iz st. 2. i 3. ovog člana se ne odnose na primaoca, odnosno pošiljaoca koji prilikom utovara, odnosno istovara oštete sopstvena kola.

Član 60.

Pošiljalac je dužan da po završenom utovaru stavi na sve otvore kola i na ITJ svoje zvanično priznate plombe, a njihove oznake i brojeve treba da navede u tovarni list.

Ako pošiljalac nije stavio svoje plombe ili ako carina nije stavila svoje plombe, u slučaju oštećenja ili nedostatka plombe nakon prijema pošiljke na prevoz ili kod promene plombe zbog inspekcijskog ili carinskog pregleda pošiljke koji se obavlja u usputnim stanicama, prevoznik mora staviti svoje plombe. U tom slučaju, prevoznik njihove oznake i brojeve navodi u tovarni list.

Član 61.

Kola se ne mogu tovariti iznad granice tovarenja kola.

Prevoznik pre početka utovara, obaveštava pošiljaoca o granici tovarenja kola.

Član 62.

Pošiljalac je dužan da robu utovari i istovari u određenom roku (rok utovara ili istovara).

Prevoznik određuje rokove utovara ili istovara kola u skladu sa svojim tehničkim i organizacionim mogućnostima i dužan je da ih objavi u tarifi. Rokovi utovara ili istovara mogu biti i posebno ugovoreni sa korisnikom.

Ako korisnik prekorači rokove utovara ili istovara kola, prevoznik ima pravo na naplatu naknade prema tarifi.

U slučaju da je, zbog vanrednih okolnosti ili više sile na koje korisnik i prevoznik nemaju uticaja i koje nisu mogli predvideti, došlo do dužeg zadržavanja kola na utovaru ili istovaru od propisanih rokova, na zahtev korisnika, prevoznik može odobriti prekid roka utovara ili istovara za vreme trajanja tih okolnosti.

10. Utvrđivanje mase i proveravanje pošiljke

Član 63.

Kada utovar obavlja pošiljalac, on ima pravo da zahteva od prevoznika pregled stanja robe i njenog pakovanja, kao i tačnost navoda u tovarnom listu u pogledu broja komada, njihovih oznaka i brojeva kao utvrđivanje mase pošiljke ili njene količine izražene na drugi način.

Na zahtev pošiljaoca, prevoznik je obavezan da prihvati proveravanje i utvrđivanje mase pošiljke ukoliko raspolaže odgovarajućim sredstvima da to obavi, ako priroda robe to omogućava i ukoliko ne postoje druga ograničenja. Rezultat provere pošiljke i utvrđivanja njene mase se navodi u tovarnom listu, a troškovi obavljanja ovih usluga terete pošiljku.

Prevoznik će utvrditi masu pošiljke i bez zahteva pošiljaoca, ako nije naznačena u tovarnom listu. Ako se masa pošiljke ne može utvrditi u otpravnoj stanici, vaganje će se izvršiti u usputnoj stanici na prevoznom putu koja raspolaže kolskom vagom.

U otpravnoj stanici, pošiljalac ili njegovo ovlašćeno lice može da prisustvuje vaganju na kolskoj vagi, ali on ne može ovo vaganje usloviti svojim prisustvom.

Član 64.

Ako pošiljalac zahteva utvrđivanje mase pošiljke, a masa pošiljke se ne može utvrditi jer od otpravne do uputne stanice ne postoji kolska vaga, pošiljalac može da odredi prevozni put preko stanice gde postoji kolska vaga, u kom slučaju se prevoznina računa prema tarifskom odstojanju za prevozni put koji je odredio pošiljalac, osim ako ugovorom nije drugačije određeno.

Ukoliko se pošiljka ni u kom slučaju ne može vagati, a pošiljalac ne želi da naznači masu u tovarnom listu, prevoznik takvu pošiljku ne može primiti na prevoz.

Član 65.

Ako je pošiljku utovario pošiljalac, navodi u tovarnom listu koji se odnose na masu i broj komada služe kao dokaz prema prevozniku samo kad je prevoznik utvrdio masu i broj komada i to potvrdio u tovarnom listu. Navodi u tovarnom listu mogu se dokazivati i na drugi način.

Ako se utvrdi da stvarni manjak u masi ili broju komada ne odgovara navodima iz tovarnog lista, ti navodi ne mogu da služe kao dokaz protiv prevoznika, naročito ako su kola predata primaocu sa ispravnim originalnim plombama.

Član 66.

Ako se kod kolskih pošiljaka kontrolnim vaganjem, i bez zahteva pošiljaoca, utvrdi da se masa ne razlikuje od one naznačene u tovarnom listu za više od +/-2%, masa naznačena u tovarnom listu smatraće se ispravnom i ona će se uzeti u obzir za izračunavanje prevoznih troškova.

Za netačno imenovanje ili šifre klasifikacije robe koji utiču na visinu prevoznine, kao i za razliku u masi preko +2%, prevoznik ima pravo da, pored naplaćene prevoznine, naplati i dvostruki iznos razlike u prevoznini od otpravne do uputne stanice prema tarifi.

Član 67.

Ako se usled neispravno, netačno ili nepotpuno upisanih podataka ili izjava u tovarnom listu prevozi roba koja je isključena od prevoza, ili roba koja bi trebalo da se prevozi pod posebnim uslovima, a ti uslovi nisu ispunjeni ili se ne poštuju propisi o bezbednosti saobraćaja, ili je prekoračena granica tovarjenja kola, prevoznik je dužan da celu pošiljku, odnosno prekoračenu masu robe istovari u prvoj stanici u kojoj je to moguće nakon utvrđivanja nepravilnosti, na trošak i rizik pošiljaoca, i da ga o tome obavesti.

Prevoznik ima pravo da zahteva trostruki iznos prevoznine za izvršeni prevoz od otpravne stanice do stanice u kojoj je utvrđena nepravilnost, odnosno do prve stanice u kojoj je moguć istovar pošiljke ili prekoračene mase robe u slučaju prekoračenja granice tovarjenja kola ili tovarnog profila, kao i naknadu štete koja je usled toga nastala, ako je usled neispravno, netačno ili nepotpuno upisanih podataka ili izjava u tovarnom listu izvršen prevoz pošiljke:

- 1) sa prekoračenom granicom tovarjenja ili tovarnog profila;
- 2) sa robom koja je isključena od prevoza;
- 3) sa robom koja se prevozi pod posebnim uslovima, a ti uslovi nisu ispunjeni;
- 4) suprotno carinskim propisima što za posledicu ima pokretanje carinskog prekršaja;

5) kojom se na bilo koji način ne poštuju propisi o bezbednosti saobraćaja.

Ako prevoz nije otpočeo, računa se samo naknada za nastale troškove i eventualno nastala šteta.

11. Obavljanje carinskih i drugih postupaka

Član 68.

Prevoznik obavlja postupak tranzita, uz naplatu naknade.

Prevoznik može u toku prevoza, za račun korisnika prevoza, da obavlja i druge carinske postupke, ukoliko ispunjava uslove za njihovo obavljanje.

Spisak carinskih stanica u kojima se može obaviti postupak tranzita prevoznik objavljuje u tarifi.

Član 69.

Kod uvoza, prevoznik može prijaviti pošiljku carini za završetak postupka tranzita u ulaznoj graničnoj stanici samo ako je ona uputna stanica ili, prema tarifi, poslednja usputna carinska stanica, na prevoznom putu pošiljke.

Ako je pošiljalac za uvozno carinjenje u tovarnom listu naznačio stanicu koja u skladu sa aktom carinskog organa, prema tarifi prevoznika, nije carinska ili u kojoj se ne može okončati postupak tranzita s obzirom na vrstu robe i način pakovanja ili stanicu koja nije u skladu sa stavom 1. ovog člana, prevoznik će odrediti carinsku stanicu na prevoznom putu pošiljke prema odredbama ovog člana, o čemu će obavestiti korisnika.

Član 70.

Pošiljalac je dužan da tovarnom listu priloži isprave potrebne za izvršenje radnji koje se, na osnovu carinskih i drugih propisa, moraju obaviti pre izdavanja pošiljke primaocu.

Prevoznik nije dužan da ispituje da li su podnesene isprave tačne i dovoljne.

Pošiljalac odgovara prevozniku za štetu nastalu usled nedostatka, netačnosti, odnosno neispravnosti isprava, osim u slučaju krivice prevoznika.

Prevoznik odgovara za posledice koje nastanu usled gubitka ili nepravilne upotrebe isprava navedenih i priloženih tovarnom listu ili onih koje su mu bile poverene, osim ako su gubitak isprava, odnosno gubitak ili šteta nastali nepravilnom upotrebom isprava izazvani okolnostima koje prevoznik nije mogao da izbegne i čije posledice nije mogao da spreči. Naknada štete u ovom slučaju ne može biti veća od iznosa koji bi prevoznik bio dužan da naknadi da je stvar predata na prevoz izgubljena.

Član 71.

Pošiljku, koja podleže inspekcijском ili carinskom pregledu, prevoznik mora da isključi iz voza i da je postavi na poseban kolosek bez napona ili na kome je napon isključen, da odvede inspektora i carinskog organa do pošiljke i da im omogući pristup robi. U slučaju uzimanja uzorka prevoznik mora uneti napomenu o količini uzorkovane robe u tovarni list.

Troškovi obavljanja radnji iz stava 1. ovog člana opterećuju pošiljku.

12. Izmena ugovora o prevozu

Član 72.

Pošiljalac ima pravo da raspolaže pošiljkom, da naknadno menja ugovor o prevozu i može zahtevati:

- 1) da mu se pošiljka vrati u otpravnoj stanici;
- 2) da se prevoz pošiljke usput zaustavi;
- 3) da se izdavanje pošiljke odloži;
- 4) da se pošiljka izda nekom drugom primaocu;
- 5) da se pošiljka izda u nekoj drugoj uputnoj stanici;
- 6) da se pošiljka vrati u otpravnu stanicu;
- 7) da se novčani iznosi, za koje je u tovarnom listu naznačeno da će ih platiti primalac, naplate od njega umesto od primaoca;
- 8) da se izmeni stanica izvoznog carinjenja, ukoliko se nova carinska stanica nalazi na prevoznom putu pošiljke u smeru kretanja (ako ne podrazumeva kretanje pošiljke unazad) i ako je u skladu sa Carinskim zakonom („Službeni glasnik RS”, br. 18/10 i 112/12);
- 9) da se izmeni odredišna carinska stanica.

Zahtev za izmenu ugovora o prevozu, kao i potvrda o prijemu zahteva, moraju biti u pisanoj formi.

Pravo pošiljaoca da menja ugovor o prevozu, iako poseduje duplikat tovarnog, odnosno kolskog lista, prestaje u slučaju kada je primalac iskupio tovarni, odnosno kolski list.

Član 73.

Primalac ima pravo, pod uslovima i na način iz člana 72. ovog zakona, da izmeni ugovor o prevozu od trenutka zaključenja tovarnog, odnosno kolskog lista ako mu pošiljalac preda duplikat tovarnog, odnosno kolskog lista, osim ako je pošiljalac u tovarnom, odnosno kolskom listu naznačio da primalac nema pravo raspolaganja pošiljkom.

Pravo primaoca da menja ugovor o prevozu prestaje u slučaju kada je iskupio tovarni, odnosno kolski list ili već koristio svoje pravo da izmeni ugovor o prevozu zahtevajući da se pošiljka izda trećem licu koje je iskupilo tovarni, odnosno kolski list. To treće lice nije ovlašćeno da menja ugovor o prevozu.

Član 74.

Ako pošiljalac ili primalac želi da izmeni ugovor o prevozu davanjem naknadnih zahteva prevozniku mora prevozniku predati duplikat tovarnog, odnosno kolskog lista u koji je uneo zahtevane izmene.

Pošiljalac, odnosno primalac koji zahteva izmenu ugovora o prevozu mora da nadoknadi prevozniku troškove i štetu koji nastanu usled sprovođenja naknadnih zahteva.

Naknadni zahtevi za izmenu ugovora o prevozu mogu se odnositi samo na celu pošiljku.

Član 75.

Izvršenje zahteva za izmenu ugovora o prevozu mora biti moguće, zakonito i prihvatljivo u trenutku kada dospe do prevoznika koji treba da ga izvrši, koje ne može ometati uobičajni rad prevoznika, niti nanositi štetu pošiljaocima ili primaocima drugih pošiljaka.

Prevoznik može odbiti zahtev za izmenu ugovora o prevozu ako:

- 1) izmena ugovora nije više moguća u trenutku kad je zahtev prispeo u stanicu koja treba da ga izvrši;
- 2) bi usled izmene ugovora došlo do poremećaja u saobraćaju;
- 3) je izmena ugovora protivna carinskim ili drugim propisima;
- 4) u slučaju izmene uputne stanice vrednost stvari ne bi pokrila troškove prevoza do nove uputne stanice, osim ako se iznos tih troškova odmah plati ili preuzme jemstvo.

Član 76.

Ako prevoznik ne postupi po zahtevu za izmenu ugovora, a ne postoje razlozi iz člana 75. ovog zakona, odgovoran je za štetu koja zbog toga nastane.

Naknada štete u slučaju iz stava 1. ovog člana ne može biti veća od iznosa koji bi prevoznik bio dužan da nadoknadi da je pošiljka predata na prevoz izgubljena.

13. Izvršenje prevoza

Član 77.

Pošiljalac i prevoznik ugovaraju rok isporuke. Ako rok isporuke nije ugovoren, prevoznik je dužan da prevoz izvrši u roku koji je, s obzirom na dužinu prevoznog puta, vrstu prevoza i stanje infrastrukture, propisan tarifom.

Prevoznik ima pravo da utvrdi dopunske rokove kod pošiljaka koje se prevoze preko jedne ili više ranžirnih stanica, preko rečnih luka ili kombinovanim prevozom. Takođe, prevoznik može odrediti dopunske rokove u vanrednim prilikama koje imaju za posledicu neuobičajeno povećanje saobraćaja ili teškoće u eksploataciji.

Ako nije drugačije ugovoreno, rok isporuke počinje da teče narednog dana od dana prijema stvari na prevoz. Rok isporuke ne teče nedeljom i u dane državnih praznika.

Član 78.

Rok isporuke ne teče za vreme zadržavanja pošiljke nastalog usled:

- 1) proveravanja sadržine i mase pošiljke, ako je tim proveravanjem utvrđena netačnost navoda u tovarnom listu (čl. 66. i 67. ovog zakona);
- 2) obavljanja radnji carinskih ili drugih nadležnih organa;
- 3) izmene ugovora o prevozu izvršene na zahtev korisnika;
- 4) posebnih radnji u vezi s pošiljkom (hranjenje i pojenje živih životinja, dodavanje leda i sl.);
- 5) drugih uzroka koji sprečavaju početak ili nastavljanje prevoza, ako za to nema krivice prevoznika.

Prevoznik se može pozivati na produženje roka isporuke zbog uzroka navedenih u stavu 1. ovog člana samo ako je uzrok i trajanje zadržavanja pošiljke upisao u tovari, odnosno kolski list.

Rok isporuke je održan ako je pre njegovog isteka primalac izvešten o prispeću pošiljke i ako je pošiljka pripremljena za izdavanje, a za pošiljku o čijem se prispeću ne izveštava, ako je pre isteka roka isporuke pošiljka pripremljena za izdavanje.

Član 79.

Ako ugovorom nije drugačije određeno, prevoznik je dužan da izvesti primaoca o prispeću pošiljke, s tim što ima pravo na naknadu troškova.

Prevoznik je dužan da izvesti primaoca, bez odlaganja, čim pošiljku pripremi za izdavanje.

Pri izveštavanju, prevoznik mora da naznači rok u kome primalac mora preuzeti pošiljku.

Pretpostavlja se da je izveštavanje izvršeno:

- 1) preporučenim pismom - 24 časa posle predaje pisma pošti;
- 2) telegramom - 12 časova posle predaje telegrama;
- 3) telefonom, teleksom ili telefaksom - posle završenog razgovora, odnosno predaje teleksa ili telefaksa;
- 4) neposredno - časom predaje izveštaja;
- 5) elektronskom poštom uz potvrdu prijema u skladu sa tarifom - časom slanja poruke.

14. Smetnje pri prevozu**Član 80.**

Smetnja pri prevozu nastaje kada je početak ili nastavak prevoza sprečen ili prevoz pošiljke nije moguće izvršiti predviđenim ili ugovorenim prevoznim putem.

Kod smetnje pri prevozu, prevoznik odlučuje da li je bolje da se pošiljka preveze po službenoj dužnosti pomoćnim prevoznim putem ili je u interesu imaoca prava raspolaganja robom, odnosno praznim kolima da se od njega zatraže uputstva, dajući mu potrebna obaveštenja o pošiljci kojima prevoznik raspolaže.

Imalac prava raspolaganja pošiljkom kod prevoza robe je primalac, osim ako je pošiljalac predao prevozniku duplikat tovarnog lista sa zahtevom za izmenu

primaoca, odnosno uputne stanice ili ako je naznačio u tovarnom listu da primalac nema prava raspolaganja robom.

Imalac prava raspolaganja pošiljkom kod prevoza praznih kola kao prevoznog sredstva je pošiljalac.

Član 81.

Kada kod smetnje pri prevozu nije moguće produženje prevoza, prevoznik traži uputstva od imaoca prava raspolaganja robom, odnosno praznim kolima koja se prevoze kao prevozno sredstvo. Ako prevoznik u primerenom roku od obaveštavanja ne dobije uputstvo za dalje postupanje sa robom, odnosno kolima, prevoznik mora preduzeti mere za koje smatra da su u najboljem interesu imaoca prava raspolaganja robom, odnosno kolima.

Ako usled nastalih smetnji ili iz drugih razloga dalji prevoz nije moguć, pošiljalac može raskinuti ugovor o prevozu, ali je dužan da prevozniku plati prevozninu za izvršeni prevoz, kao i troškove u vezi s prevozom predviđene tarifom, odnosno ugovorom, ako smetnja, odnosno drugi razlozi nisu nastali krivicom prevoznika.

15. Smetnje pri izdavanju

Član 82.

Smetnja pri izdavanju pošiljke postoji ako:

- 1) se primalac ne može pronaći;
- 2) se primalac ne odaziva;
- 3) primalac odbije prijem pošiljke;
- 4) tovarni list nije iskupljen u predviđenom roku;
- 5) je izdavanje zabranio nadležni organ.

U slučaju smetnji pri izdavanju iz stava 1. ovog člana, imalac prava raspolaganja pošiljkom je pošiljalac.

Prevoznik je dužan da bez odlaganja i na najbrži način izvesti pošiljaoca o smetnji pri izdavanju pošiljke i da od njega zatraži uputstvo, osim ako je pošiljalac putem navoda u tovarnom, odnosno kolskom listu zahtevao da mu se pošiljka vrati po službenoj dužnosti ako nastane smetnja pri izdavanju.

U slučaju da primalac odbije prijem pošiljke, pošiljalac ima pravo da daje uputstva o daljem postupanju sa pošiljkom i bez podnošenja prevozniku duplikata tovarnog, odnosno kolskog lista.

Ako smetnja pri izdavanju prestane pre dobijanja uputstva od pošiljaoca, prevoznik izdaje pošiljku primaocu, o čemu mora odmah obavestiti pošiljaoca.

16. Otklanjanje smetnje pri prevozu i izdavanju

Član 83.

Ako uputstvo imaoca prava raspolaganja robom ne prispe u roku prema tarifi, ili ako se ne može izvršiti, ili ako izveštavanje imaoca prava raspolaganja robom nije moguće, prevoznik ima pravo da robu istovari na trošak i rizik imaoca prava raspolaganja robom. Posle toga smatra se da je prevoz pošiljke završen i prevoznik je u tom slučaju odgovoran za robu u ime imaoca prava raspolaganja robom.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, prevoznik ima pravo da na trošak i rizik imaoca preda robu špediteru ili javnom skladištu, s tim što odgovara za njihov izbor.

Prevoznik je dužan da bez odlaganja izvesti imaoca prava raspolaganja robom o radnjama iz st. 1. i 2. ovog člana.

Član 84.

Prevoznik može pristupiti prodaji robe bez čekanja uputstva imaoca prava raspolaganja robom, ako je to opravdano zbog lake kvarljivosti robe ili opšteg stanja robe, odnosno ako su troškovi skladištenja nesrazmerno veliki u odnosu na vrednost robe. U ostalim slučajevima, prevoznik takođe može pristupiti prodaji robe, ako u roku prema tarifi ne dobije uputstvo imaoca prava raspolaganja robom sa prihvatljivim zahtevom za izvršenje.

Ako je roba prodana, novac od prodaje, po odbitku ukupnih troškova kojima je roba terećena, mora se staviti na raspolaganje imaocu prava raspolaganja robom.

U slučaju da je dobijeni iznos od prodaje manji od ukupnih troškova kojima je roba terećena, pošiljalac je dužan da plati razliku.

Član 85.

Ako imalac prava raspolaganja robom, u roku prema tarifi, ne prosledi uputstva prevozniku o daljem postupanju sa pošiljkom, i ako smetnju pri prevozu ili izdavanju nije moguće otkloniti prema čl. 83. i 84. ovog zakona, prevoznik može da vrati pošiljku pošiljaocu na njegov trošak ili da je, ako je to opravdano, uništi, vodeći računa o zaštiti životne sredine.

Član 86.

Prevoznik ima pravo na nadoknadu troškova koje je imao zbog traženja uputstva i/ili izvršenja uputstva imaoca prava, zbog čekanja na uputstva koja nisu blagovremeno ili nisu uopšte stigla do prevoznika i zbog donošenja odluke i preduzimanje radnji u cilju otklanjanja smetnje pri prevozu ili izdavanju. Prevoznici troškovi i svi drugi troškovi terete pošiljku, osim ako su ti troškovi nastali krivicom prevoznika.

U slučaju da smetnja pri prevozu nije nastala krivicom prevoznika, prevoznina i rok isporuke se računaju prema stvarno pređenom prevoznom putu.

17. Izdavanje pošiljke

Član 87.

Prevoznik je dužan da u uputnoj stanici koju je označio pošiljalac izda primaocu tovarni, odnosno kolski list i pošiljku, pošto primalac potvrdi njihov prijem i uplati iznose naznačene u tovarnom, odnosno kolskom listu.

Isto dejstvo, kao i izdavanje pošiljke primaocu ima predaja pošiljke drugom prevozniku, javnom skladištu, špediteru i carinskim ili drugim nadležnim organima, kao i davanje robe na privremeni smeštaj u slučajevima određenim ovim zakonom.

Tovarni, odnosno kolski list i pošiljka izdaju se donosiocu izveštaja o prispeću pošiljke na kome je primalac potvrdio prijem.

Član 88.

Ako prevoznik ili imalac prava utvrde ili posumnjaju da postoji potpun ili delimičan gubitak ili oštećenje robe primljene na prevoz, prevoznik je dužan da odmah sastavi zapisnik o izviđaju i utvrdi stanje, a prema potrebi, i masu robe, kao i uzrok, ako je to moguće, navodeći i vreme kad se šteta dogodila i pod kojim okolnostima.

Prevoznik izdaje imaocu prava primerak zapisnika iz stava 1. ovog člana.

Ako je to moguće, prevoznik je dužan da potpun ili delimičan gubitak ili oštećenje robe utvrdi u prisustvu imaoca prava a, po potrebi, i u prisustvu jednog ili više veštaka.

U slučaju da imalac prava ne prihvata činjenice utvrđene u zapisniku o izviđaju, on može zahtevati da se stanje i masa robe, kao i uzrok i iznos štete utvrde putem veštaka koga imenuju strane u ugovoru o prevozu.

Ako se uvidom izvršenim na zahtev imaoca prava ne utvrdi nikakva šteta, ili se utvrdi samo šteta koju je prevoznik već priznao, imalac prava je dužan da naknadi nastale troškove.

Član 89.

Smatra se da je pošiljka izgubljena ako nije bila izdata primaocu ili nije bila pripremljena za izdavanje u roku od 30 dana od dana isteka roka za isporuku.

Ako se pošiljka pronađe u roku od jedne godine od dana isplate naknade štete, prevoznik je dužan da o pronađenoj robi, u pismenoj formi, odmah izvesti imaoca prava.

U roku od 30 dana od dana prijema izveštaja o pronalasku pošiljke imalac prava može zahtevati da mu se pošiljka izda u ma kojoj stanici, uz plaćanje prevoznih troškova od prvobitne otpravne stanice do stanice u kojoj se zahteva izdavanje.

Ako preuzme pronađenu pošiljku, imalac prava je dužan da primljenu naknadu štete vrati po odbitku troškova koji su, eventualno, bili obuhvaćeni tom naknadom štete, ali zadržava pravo na potraživanje naknade štete zbog prekoračenja roka isporuke.

Ako imalac prava nije postavio zahtev prema stavu 3. ovog člana, prevoznik može slobodno da raspolaže sa robom.

18. Odnosenje i prodaja robe

Član 90.

Primalac je dužan da pošiljku odnese u ugovorenom roku (rok za odnosenje) i u redovnom radnom vremenu određenom za uputnu stanicu.

Ako je rok za odnosenje prekoračen za više od 24 časa, prevoznik može, na trošak i rizik primaoca, istovariti robu i dati je na privremeni smeštaj, ili je predati špediteru, javnom skladištu ili drugom prevoziocu radi dostave primaocu, s tim što odgovara za njihov izbor.

U slučaju prekoračenja roka za odnosenje, prevoznik ima pravo na posebnu naknadu određenu tarifom.

Član 91.

Prevoznik je dužan da postupajući kao dobar privrednik:

- 1) odmah proda robu koja se ne može izdati, ako prema oceni uputne stanice podleže kvaru, žive životinje ili robu koja se prema mesnim prilikama ne može dati na privremeni smeštaj, niti predati špediteru ili javnom skladištu;
- 2) u roku od 30 dana od dana isteka roka za odnosenje proda robu koja se ne može izdati i koju pošiljalac ne uzima natrag;
- 3) pre isteka roka iz tačke 2) ovog stava proda robu čija bi se vrednost usled dužeg ležanja nesrazmerno smanjila ili troškovi ležanja ne bi bili u srazmeri s vrednošću.

Prevoznik je dužan da o nameravanoj prodaji, bez odlaganja, izvesti pošiljaoca, ako je to prema okolnostima moguće.

Prevoznik sastavlja zapisnik o prodaji i jedan primerak dostavlja pošiljaocu.

Prevoznik je dužan da iznos dobijen prodajom, po odbitku troškova koji još nisu plaćeni, kao i izdataka koji su nastali u vezi s prodajom, stavi na raspolaganje pošiljaocu.

Ako iznos dobijen prodajom nije dovoljan za pokriće troškova i izdataka, pošiljalac je dužan da doplati razliku.

Ako je primalac iskupio tovarni list, a nije preuzeo pošiljku u roku za odnosenje, prevoznik će ga još jednom pozvati da preuzme pošiljku i saopštiće mu da roba leži na njegov trošak i rizik.

Ako primalac ni posle ponovljenog poziva ne preuzme pošiljku, prevoznik može da smesti, odnosno da proda robu, saglasno odredbama st. 1, 2, 3, 4. i 5. ovog člana.

19. Odgovornost prevoznika

Član 92.

Prevoznik koji je primio pošiljku na prevoz odgovara za izvršenje prevoza do izdavanja pošiljke primaocu.

Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja pošiljke, kao i za štetu nastalu zbog prekoračenja roka isporuke, osim ako dokaže da je šteta nastala zbog radnji ili propusta imaoca prava, nekim njegovim

zahtevom koji nije zasnovan na krivici prevoznika, svojstava same robe ili drugih okolnosti koje prevoznik nije mogao izbeći niti otkloniti njihove posledice.

Prevoznik odgovara za štetu koju prouzrokuju lica koja su po njegovom nalogu radila na izvršenju prevoza.

Član 93.

Prevoznik se oslobađa odgovornosti ako je potpun ili delimičan gubitak ili oštećenje nastalo u vezi s jednom ili više posebnih okolnosti:

- 1) prevoza koji se vrši u otvorenim kolima na osnovu važećih propisa ili ugovora zaključenog s pošiljaocem i navedenog u tovarom listu. Ako pošiljalac koristi pokrivače za prevoz robe u otvorenim kolima preuzima istu odgovornost kao onu koju ima pri prevozu robe bez pokrivača, pa i kada se radi o robi koja se na osnovu tarifa prevoznika ne prevozi u otvorenim kolima;
- 2) nepakovanja ili nedovoljnog pakovanja robe koja je usled tih nedostataka po svojoj prirodi izložena gubitku ili oštećenju;
- 3) utovara robe, nepravilnog tovarenja i istovara, kad utovar, ili istovar vrši pošiljalac, odnosno primalac ili njihovo ovlašćeno lice, na osnovu važećih propisa ili ugovora zaključenog s pošiljaocem ili primaocem, navedenih u tovarnom listu;
- 4) svojstva robe zbog kojeg je ona naročito podložna potpunom ili delimičnom gubitku ili oštećenju (usled lomljenja, rđanja, truljenja, dejstva mraza i toplote, curenja, sušenja, rasipanja i sl.);
- 5) predaje na prevoz sa neispravnim, netačnim ili nepotpunim naznačenjem vrste robe ili broja komada u tovarnom listu kod robe koja je isključena od prevoza ili se prima na prevoz pod posebnim uslovima, ili ako pošiljalac ne preduzme mere predostrožnosti koje su propisane za robu koja se prima na prevoz pod posebnim uslovima;
- 6) posebne opasnosti kojoj su izložene žive životinje prilikom prevoza;
- 7) prevoza živih životinja ili određene robe koji se, na osnovu tarife ili ugovora sa pošiljaocem navedenim u tovarnom listu, mora izvršiti uz pratnju, ako potpun ili delimičan gubitak ili oštećenje nastane zbog propuštanja pratioca da otkloni opasnost u vezi sa prevozom.

Član 94.

U slučaju prevoza železničkih vozila koja se kreću na sopstvenim točkovima i koja su predata na prevoz kao roba, prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja železničkog vozila ili njegovih sastavnih delova od trenutka preuzimanja na prevoz do izdavanja, kao i štetu koja nastane zbog prekoračenja roka isporuke, osim ako dokaže da šteta nije nastala zbog njegove krivice.

Prevoznik ne odgovara za gubitak sastavnih delova vozila koji nisu upisani sa obe strane vozila ili pribora koji nije naveden u inventarskoj listi koja prati vozilo.

Član 95.

Dokazivanje da je gubitak, oštećenje ili prekoračenje roka isporuke, prouzrokovano jednom od posebnih okolnosti iz člana 93. ovog zakona, padaju na teret prevoznika.

U slučaju da prevoznik utvrdi, s obzirom na okolnosti, da je gubitak ili oštećenje moglo nastati zbog jedne ili više posebnih okolnosti predviđenih iz člana 93. ovog zakona, pretpostavlja se da je šteta iz toga proizašla. Imalac prava, zadržava pravo da dokaže da šteta, potpuno ili delimično, nije nastala zbog neke od tih okolnosti.

Član 96.

Ako prevoz, koji je predmet jednog ugovora o prevozu, obavlja više uzastopnih prevoznika, svaki naredni prevoznik, samim činom preuzimanja robe sa tovarnim listom, odnosno praznih kola sa kolskim listom, postaje strana u ugovoru o prevozu, i u skladu sa uslovima iz tovarnog, odnosno kolskog lista, preuzima obaveze koje iz toga proizlaze. U ovom slučaju, svaki prevoznik je odgovoran za izvršenje prevoza na celom prevoznom putu.

Za štetu odgovaraju solidarno prevoznici koji su učestvovali u prevozu.

Član 97.

Kada prevoznik poveri prevoz, potpuno ili delimično, izvršnom prevozniku, bilo da je na osnovu ugovora o prevozu za to ovlašćen ili ne, prevoznik ostaje jedini odgovoran za ukupan prevoz.

Sve odredbe ovog zakona prema kojima se utvrđuje odgovornost prevoznika, važe i za izvršnog prevoznika za prevoz koji on obavlja.

Svaki poseban ugovor kojim prevoznik prihvata obaveze koje ne proizlaze iz ovog zakona ili se odriče prava koja mu na osnovu ovog zakona pripadaju, tiče se izvršnog prevoznika samo ako je on to izričito, u pisanom obliku, prihvatio.

U slučaju da su i prevoznik i izvršni prevoznik odgovorni i do mere u kojoj su odgovorni, njihova odgovornost je solidarna.

Ukupan iznos odštete koju plaća prevoznik, izvršni prevoznik i njegovo osoblje, kao i druga lica čije usluge oni koriste u obavljanju prevoza, ne može biti veći od iznosa predviđenih ovim zakonom.

20. Odgovornost u slučaju gubitka u masi pri prevozu

Član 98.

Ako je u pitanju roba koja, zbog svoje prirode, redovno gubi u masi pri prevozu, prevoznik odgovara samo za onaj deo gubitka koji, bez obzira na dužinu pređenog puta, prelazi sledeće granice:

- 1) 2% od mase za tečnost, robe koje su vlažne predate na prevoz i druge robe određene tarifom;
- 2) 1% od mase za suve robe i druge robe određene tarifom.

Prevoznik se ne može pozivati na ograničenje odgovornosti iz stava 1. ovog člana ako imalac prava dokaže da gubitak nije nastao usled uzroka koji povlače prirodan gubitak u masi robe.

U slučaju potpunog gubitka robe, pri izračunavanju odštete ne vrši se nikakav odbitak na ime gubitka u masi pri prevozu.

U slučaju da se više komada prevozi sa jednim tovarnim listom, gubitak u masi se računa za svaki komad, ako je njihova masa posebno naznačena u tovarnom listu ili se može utvrditi na neki drugi način.

21. Odšteta u slučaju gubitka

Član 99.

Imalac prava može, bez pružanja drugih dokaza, smatrati da je roba izgubljena ako nije izdata primaocu niti pripremljena za izdavanje u roku od 30 dana po isteku roka isporuke.

Imalac prava može, primajući odštetu za izgubljenu robu, pismeno zahtevati da bude odmah obavešten ako se roba pronađe u roku od godinu dana po isplati odštete. Prevoznik pismeno potvrđuje ovaj zahtev.

Imalac prava može podneti zahtev prevozniku u roku od 30 dana po prijemu obaveštenja da je roba pronađena, da mu se roba izda, nakon plaćanja troškova u skladu sa ugovorom, izjavama u tovarnom listu i vraćanja primljene odštete. Pri tome, imalac prava zadržava pravo na odštetu zbog prekoračenja roka isporuke.

U slučaju da imalac prava nije postavio zahtev prema stavu 2. ovog člana, ili nije predao zahtev prema stavu 3. ovog člana, ili ako je roba pronađena po isteku roka od jedne godine od dana isplate odštete, prevoznik raspolaže tom robom.

Član 100.

Ako je prevoznik obavezan da imaocu prava nadoknadi štetu za potpun ili delimičan gubitak, vrednost robe se računa po tržišnoj ceni, a ako je cena robe ugovorena - po toj ceni.

Cena se određuje po mestu i vremenu prijema robe na prevoz.

Iznos naknade štete koju prevoznik plaća za potpun ili delimičan gubitak robe ne može po kilogramu mase izgubljene robe da bude veći od 17 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan isplate.

Ukoliko dođe do gubitka železničkog vozila koje se prevozi kao roba na sopstvenim točkovima i koje je predato na prevoz, ITJ i njihovih sastavnih delova, odšteta je ograničena, uz izuzeće svih drugih odšteta, na uobičajenu vrednost vozila ili ITJ, odnosno njihovih sastavnih delova, na dan i u mestu gubitka. Kada je nemoguće utvrditi dan i mesto gubitka, odšteta je ograničena na uobičajenu vrednost na dan i u mestu gde ih je prevoznik preuzeo na prevoz.

Pored naknade štete za robu, prevoznik je dužan da naknadi prevozninu, carinske dažbine i druge troškove u vezi s prevozom izgubljene robe, osim akcize.

Ako se prilikom postupanja sa kolima pri utovaru, odnosno istovaru potpuno unište kola ili kolski deo ili dođe do njegovog otuđenja, odšteta je ograničena, uz izuzeće ostalih odšteta prema tarifi, na uobičajenu vrednost kola, odnosno njihovih sastavnih delova. U ovom slučaju, imalac kola ima pravo na naplatu naknade za nemogućnost korišćenja kola.

22. Odšteta u slučaju oštećenja

Član 101.

U slučaju oštećenja robe, prevoznik je dužan da imaocu prava plati samo iznos za koji je umanjena vrednost robe.

Ako je usled oštećenja cela pošiljka, odnosno samo jedan deo pošiljke izgubio vrednost, naknada štete ne može premašiti iznos koji bi se platio u slučaju gubitka cele pošiljke, odnosno onog dela koji je izgubio vrednost.

Ukoliko dođe do oštećenja železničkog vozila koje se prevozi na sopstvenim točkovima i koje je predato na prevoz kao roba, ITJ ili njihovih sastavnih delova, odšteta je ograničena, uz izuzeće ostalih odšteta po tarifi, na troškove opravke. Odšteta ne može premašiti iznos koji bi se platio u slučaju gubitka.

Pored naknade štete prema st. 1, 2. i 3. ovog člana, prevoznik je dužan da nadoknadi prevozninu, carinske dažbine i druge troškove u vezi s prevozom oštećene robe, u srazmeri prema utvrđenom umanjenju vrednosti robe, osim akcize.

Ako se prilikom postupanja sa kolima pri utovaru, odnosno istovaru oštete kola ili kolski deo, odšteta je ograničena, uz izuzeće ostalih odšteta prema tarifi, na troškove opravke. U ovom slučaju, imalac kola ima pravo na naplatu naknade za nemogućnost korišćenja kola. Odšteta ne može premašiti iznos koji bi se platio u slučaju gubitka.

23. Odšteta u slučaju prekoračenja roka isporuke

Član 102.

U slučaju prekoračenja ugovorenog roka isporuke za koje je odgovoran prevoznik, imalac prava ima prava na naknadu za zadocnjenje prema tarifi.

Ako imalac prava dokaže da je zbog prekoračenja roka isporuke pretrpeo štetu, uključujući i oštećenje, prevoznik je dužan da plati dokazanu štetu, ali najviše do iznosa četvorostruke prevoznine.

U slučaju potpunog gubitka robe ne može se zahtevati naknada štete zbog prekoračenja roka isporuke.

U slučaju delimičnog gubitka robe, naknada štete iz stava 2. ovog člana ne može biti veća od iznosa četvorostruke prevoznine za deo pošiljke koji nije izgubljen.

Ukupan iznos naknade štete iz stava 2. ovog člana, zajedno s iznosom naknade štete iz čl. 100. i 101. ovog zakona, ne može da bude veći od iznosa naknade štete koji bi trebalo platiti u slučaju potpunog gubitka robe.

Ako je prevoznik sa korisnikom ugovorio rok isporuke, mogu se predvideti i drugi načini obeštećenja od navedenih u stavu 2. ovog člana.

Član 103.

Ako je pošiljalac pri predaji stvari na prevoz naznačio u tovarnom listu iznos za posebno obezbeđenje urednog izdavanja, pored naknade štete iz čl. 100, 101. i 102. ovog zakona može zahtevati i naknadu za drugu dokazanu štetu do visine naznačenog iznosa obezbeđenja.

24. Lica za koja odgovara prevoznik

Član 104.

Prevoznik odgovara korisniku za štetu koju prouzrokuju njegovi zaposleni i druga lica koja obavljaju poslove u ime prevoznika, u vršenju svojih dužnosti.

Upravljač infrastrukturom preko koje se vrši prevoz, smatra se licem čije usluge prevoznik koristi za obavljanje prevoza.

25. Reklamacije, potraživanja i tužbe

Član 105.

Reklamacije koje se odnose na ugovor o prevozu moraju se pismeno uputiti prevozniku protiv koga se može podneti tužba.

Reklamacija za naknadu štete u slučaju potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja pošiljke podnosi se pismeno prevozniku najkasnije u roku od 60 dana od dana saznanja za štetu.

Reklamacija za naknadu štete u slučaju prekoračenja roka isporuke podnosi se pismeno prevozniku najkasnije u roku od 30 dana od dana izdavanja stvari.

Ukoliko je prevoznik naplatio manji iznos prevoznih troškova, prevoznik ima pravo da na naknadnu naplatu svojih potraživanja od korisnika do iznosa koji je trebalo naplatiti prema ugovoru ili tarifi.

Član 106.

Pravo na podnošenje reklamacije za potraživanje, odnosno tužbu na osnovu ovog zakona ima:

- 1) pošiljalac - dok ima pravo da raspolaže pošiljkom;
- 2) primalac - od momenta prijema tovarnog, odnosno kolskog lista.

Reklamaciju za potraživanje može podneti i dugo lice ako je na njega prešlo potraživanje lica iz stava 1. ovog člana prema prevozniku.

Ako reklamaciju podnosi pošiljalac, dužan je da prevozniku podnese duplikat tovarnog, odnosno kolskog lista. U nedostatku duplikata tovarnog, odnosno kolskog lista, on je dužan da podnese ovlašćenje primaoca ili da dokaže da je primalac odbio da primi pošiljku.

U slučaju da reklamaciju podnosi primalac, dužan je da podnese original tovarnog, odnosno kolskog lista.

Član 107.

Pravo prema prevozniku, koje proističe iz ugovora o prevozu, prestaje kad imalac prava primi pošiljku.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, pravo potraživanja ne prestaje:

- 1) ako imalac prava dokaže da je šteta prouzrokovana namerno ili nepažnjom prevoznika, znajući da će takva šteta verovatno nastati;

- 2) u slučaju delimičnog gubitka ili oštećenja;
 - (1) ako je delimični gubitak ili oštećenje utvrđeno prema odredbama člana 88. ovog zakona pre nego što je imalac prava primio pošiljku,
 - (2) ako je krivicom prevoznika propušteno da se izvrši utvrđivanje navoda prema odredbama člana 88. ovog zakona;
- 3) ako imalac prava prilikom prijema pošiljke nije mogao uočiti oštećenje koje se spolja nije moglo primetiti, a utvrđeno je tek pošto je imalac prava preuzeo robu, pod uslovom da je zahtev za utvrđivanje oštećenja, odnosno delimičnog gubitka, prema odredbama člana 88. ovog zakona, podneo čim je otkrio štetu, ali najkasnije u roku od sedam dana, od dana prijema i ako dokaže da se šteta dogodila u vreme između prijema na prevoz i izdavanja pošiljke;
- 4) ako se potraživanje odnosi na vraćanje plaćenih iznosa;
- 5) u slučaju prekoračenja roka isporuke, ako imalac prava u roku od 30 dana podnese zahtev jednom od prevoznika.

Član 108.

Tužba radi vraćanja iznosa plaćenog na osnovu ugovora može se podići protiv prevoznika koji je naplatio taj iznos ili protiv prevoznika u čiju korist je iznos naplaćen.

Tužba koja se odnosi na unapred plaćene iznose može se podići samo protiv prevoznika koji je primio robu u mestu otpravljanja.

Tužbe iz ugovora o prevozu mogu se podići protiv prvog prevoznika, poslednjeg prevoznika ili prevoznika koji je obavljao deo prevoza u toku kojeg se desio slučaj koji daje osnov za tužbu, osim u slučajevima koji su navedeni u st. 1. i 2. ovog člana.

U slučaju prevoza koji obavlja nekoliko uzastopnih prevoznika, tužba se može podići protiv prevoznika koji je obavezan da izda robu.

Član 109.

Potraživanja iz ugovora o prevozu zastarevaju, i to:

- 1) potraživanje zbog više, odnosno manje naplaćenih prevoznih troškova - za jednu godinu;
- 2) potraživanja zbog oštećenja prilikom postupanja sa kolima pri utovaru, odnosno istovaru - tri godine;
- 3) ostala potraživanja - za jednu godinu, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 110.

Zastarelost počinje da teče:

- 1) kod potraživanja zbog delimičnog gubitka ili oštećenja pošiljke, kao i zbog prekoračenja roka isporuke - od dana izdavanja pošiljke;
- 2) kod potraživanja zbog potpunog gubitka pošiljke - po isteku 30 dana od dana kad je istekao rok isporuke;
- 3) kod potraživanja zbog više ili manje plaćenih iznosa - od dana plaćanja, a ako nije bilo plaćanja - od dana izdavanja pošiljke;

- 4) kod potraživanja zbog više ili manje plaćenih iznosa, ako je pošiljalac položio iznos na ime prevoznih troškova koji se ne mogu tačno utvrditi pri predaji stvari na prevoz već se naknadno obračunavaju - od dana izvršenog obračuna;
- 5) kod potraživanja iznosa koji je primalac platio umesto pošiljaoca, ili koji je platio pošiljalac umesto primaoca i koji prevoznik mora da vrati imaocu prava - od dana podnošenja reklamacije;
- 6) kod potraživanja koje se odnosi na unapred plaćene troškove - po isteku 14 dana od dana kad je istekao rok isporuke;
- 7) kod potraživanja viška koji, u slučaju da prevoznik proda robu, preostane posle izmirenja potraživanja - od dana kad je prodaja izvršena;
- 8) kod potraživanja nastalih zbog toga što je prevoznik izvršio isplatu za korisnika prevoza carinskom organu - od dana izvršene isplate;
- 9) kod potraživanja zbog oštećenja kola, gubitka ili oštećenja kolskog dela - od dana kada je šteta nastala;
- 10) u svim drugim slučajevima - od dana nastanka potraživanja.

Član 111.

Zastarevanje se prekida danom podnošenja reklamacije prevozniku u pismenoj formi.

Zastarevanje počinje da teče ponovo od dana kad je imaocu prava dostavljen, u pismenoj formi, odgovor na njegov zahtev i kad su mu vraćene isprave priložene uz taj zahtev.

V. KOMBINOVANI PREVOZ

1. Ugovor o kombinovanom prevozu robe

Član 112.

Ugovorom o kombinovanom prevozu robe više prevoznika različitog vida saobraćaja se obavezuju da će robu prevesti od otpravne do uputne stanice i da će je izdati primaocu, uz naplatu prevoznih troškova. Tarifa je sastavni deo ovog ugovora.

2. Odgovornost prevoznika

Član 113.

Ako, na osnovu ugovora, u prevozu učestvuje više prevoznika iz različitih vidova saobraćaja, prevoznik koji je zaključio ugovor odgovara za štetu po propisima o naknadi štete koji važe za prevoznika na čijem je delu prevoznog puta šteta nastala.

Ako se prevoznik u izvršenju prevoza koristi prevoznicima iz drugih vidova saobraćaja bez znanja pošiljaoca, prevoznik koji je zaključio ugovor o prevozu odgovara za štetu po odredbama ovog zakona, bez obzira na čijem je delu prevoznog puta šteta nastala, ako je to povoljnije za korisnika prevoza.

Član 114.

Za reklamacije, potraživanja i tužbe u vezi sa kombinovanim prevozom važe odredbe koje se odnose na prevoz stvari.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 115.

Odredbe ovog zakona neće se primenjivati na odnose iz ugovora o prevozu putnika i stvari u železničkom saobraćaju zaključene do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 116.

Propisi za sprovođenje ovog zakona biće doneti u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 117.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju („Službeni list SRJ”, broj 26/95).

Član 118.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tačka 6. Ustava Republike Srbije kojim je, pored ostalog, propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje sistem obavljanja pojedinih privrednih i drugih delatnosti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Važeći Zakon o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju („Službeni list SRJ”, broj 26/95) donet je 1995. godine na saveznom nivou, a u skladu sa Ustavnom poveljom i Zakonom o sprovođenju Ustavne povelje primenjuje se od 2003. godine kao republički zakon. Ovim zakonom uređeni su ugovorni i drugi obligacioni odnosi u oblasti prevoza putnika i robe u železničkom saobraćaju.

Period od stupanja na snagu važećeg Zakona o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju do danas, obeležen je suštinskom reformom propisa iz oblasti železničkog saobraćaja u Evropi, koja ima za rezultat nove institucionalne okvire u železničkom sektoru praćene novim konceptom uređenja železnice koji podrazumeva nove subjekte, drugačije odnose i novu terminologiju u oblasti zaključenja i izvršenja ugovora o prevozu putnika i robe u železničkom saobraćaju. U ovim promenama stvarane su nove institucije, napušten je tradicionalni koncept uređenja železnice, a i promenjen je pristup i pogled na prava korisnika u putničkom i robnom saobraćaju.

Razlozi za izmenu Zakona o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju proizilaze i iz činjenice da su doneta dva nova sistemska železnička zakona, Zakon o železnici („Službeni glasnik RS”, broj 45/13) i Zakon o bezbednosti i interoperabilnosti železnice („Službeni glasnik RS”, broj 104/13), koji su usklađeni sa prva tri paketa direktiva EU i propisima EU iz oblasti bezbednosti, čime tržište Republike Srbije treba da postane liberalizovano i interoperabilno a pre svega konkurentno što iziskuje bolji kvalitet usluge, šira prava korisnika i nove ugovorne odnose na bazi volje strana i interesa.

Ugovori o prevozu, kao instrumenti uređenja i prodaje usluge u železničkom saobraćaju, a nadasve osnova za ostvarivanje raznih prava, u svom zaključenju, a posebno u izvršenju, su izuzetno specifični, počev od strana u njemu, aktera u izvršenju, trajanju, specifičnih prava i osnova za rokove, brojnih pravnih instrumenata kao na primer prava raspolaganja robom u toku izvršenja ugovora i slično.

Za neophodne izmene odredaba pravne materije koju uređuje Zakon o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju suštinski obavezujuće smernice daje Konvencija COTIF u svom sadržaju na osnovu Protokola o izmenama iz 1999. godine, kojim su jedinstvena pravila za međunarodni ugovor o prevozu putnika i robe već usklađena sa zahtevima iz Direktive Saveta 2012/34 kao osnovne i razvojne direktive EU.

Važeći Zakon o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju ne uvažava mogućnost razdvajanja prevoza od upravljanja infrastrukturom te zbog toga ne predviđa postojanje više uzastopnih prevoznika u jednom ugovoru o prevozu, izvršnog prevoznika, platioca prevoznine koji ne mora da bude ni primalac ni

pošiljalac kao ni odgovornost za osoblje infrastrukture koje učestvuje u izvršenju ugovora o prevozu.

U važećem Zakonu o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju koji se odnosi na putnike postojeća praksa je daleko nadmašila propisane zakonske obaveze koje su još uvek na nivou 1974. godine, pa je s toga neophodno zakonski regulisati minimalne zahteve u pogledu informacija koje se putnicima moraju pružiti pre i u toku putovanja, širu mogućnost kupovine i rezervacije karata i dr.

U svim odredbama Zakona o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju koje se odnose na ostvarenje prava u novčanim iznosima naknade su izražene u nemačkim markama što je neophodno izmeniti u postojeću valutu.

U cilju poboljšanja usluga železničkih prevoznika, obezbeđivanja njihovog ravnopravnog položaja na tržištu Republike Srbije putem obavezivanja na definisan jedinstven osnovni paket usluga i jedinstven postupak izvršenja ugovora o prevozu, potrebno je materiju važećeg Zakona o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju osavremeniti u meri što bližoj zahtevima koje već uveliko ispunjava međunarodni ugovor u skladu sa Protokolom o izmenama Konvencije COTIF koji je naša država ratifikovala i koji se u međunarodnom železničkom saobraćaju primenjuje od 1. jula 2006. godine.

Terminologija koja se koristi u važećem Zakonu o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju je zastarela i potrebno ju je inovirati novim rešenjima.

Donošenjem navedenog zakona uspostaviće se prava i obaveze putnika u železničkom saobraćaju u cilju osnaživanja prava putnika i poboljšanja efikasnosti i atraktivnosti železničkog prevoza.

Osnovni ciljevi koji su se želeli postići, donošenjem i implementacijom ovog zakona, je poboljšanje efikasnosti železničkog sistema Republike Srbije, njegovog integrisanja u tržište transportnih usluga, kao i integracija srpskih železnica u železnički sistem Evropske unije.

Zadržavanje postojećeg zakona bez izmena značilo bi njegovu neusklađenost sa jedinstvenim pravilima o ugovorima o prevozu putnika i robe u međunarodnom saobraćaju – Konvencija COTIF, direktivom EU 2012/34, Uredbom EU 1371/2007, Zakonom o železnici, kao i ustanovljenom praksom u zaključenju i izvršenju ugovora o prevozu.

Stupanjem na snagu novog zakona detaljnije bi se regulisala oblast ugovora o prevozu u železničkom saobraćaju u skladu sa međunarodnim propisima.

III. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA ZAKONA

I. Uvodne odredbe

U čl. 1, 2, 3, 4. i 5. koji se odnose na opšte odredbe propisana je svrha zakona, definicije pojedinih izraza kao i tarifa. Ovim zakonom uređuju se ugovorni i drugi obligacioni odnosi u oblasti javnog prevoza putnika i stvari u unutrašnjem železničkom saobraćaju.

II. Prevoz putnika

U čl. 6-22 detaljnije se razrađuju ugovori o prevozu putnika kao i odgovornosti prevoznika. Ugovorom o prevozu putnika propisana su prava i obaveze putnika i prevoznika o načinu pribavljanja prevozne isprave. U delu koji se tiče odgovornosti prevoznika preciznije definisana njegova odgovornost za štetu nastalu zbog smrti, telesne povrede ili narušenog zdravlja putnika prouzrokovanih nesrećom u toku prevoza kao i oslobađanje od odgovornosti.

III. Prevoz prtljaga i praćenih vozila

Čl. 23-40 regulišu ugovor o prevozu prtljaga, odgovornosti prevoznika u vezi prevoza prtljaga, ručni prtljag, odgovornosti prevoznika u vezi ručnog prtljaga, prevoz praćenih vozila, odgovornosti prevoznika u vezi praćenih vozila kao i reklamacije, potraživanja i tužbe. Prevoznik je dužan da na zahtev putnika primi na prevoz prtljag i da ga, uz naknadu, preveze vozom kojim putnik putuje ili, uz saglasnost putnika, drugim vozom. Za štetu nastalu zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga kao i za štetu nastalu zbog zakašnjenja u isporuci prtljaga, prevoznik je dužan da je nadoknadi. Putnik ima pravo da u prostor određen za smeštaj putnika unese ručni prtljag koji se može smestiti na mesto predviđeno za ručni prtljag. Prevoznik snosi odgovornost za gubitak ili oštećenje ručnog prtljaga nastalo zbog okolnosti koje su prouzrokovale smrt, telesnu povredu i narušavanje zdravlja putnika. Reklamacije koje se odnose na ugovor u prevozu moraju se pismeno uputiti prevozniku protiv koga se može podneti tužba.

IV. Prevoz stvari

U čl. 41-111. obuhvataju ugovor o prevozu robe, ugovor o prevozu kola kao prevoznog sredstva, tovarni i kolski list, elektronski tovarni i kolski list, dokazna snaga tovarnog i kolskog lista, prevozni troškovi, pakovanje robe, naručivanje kola, utovar i istovar robe, utvrđivanje mase i proveravanje pošiljke, obavljanje carinskih i drugih postupaka, izmena ugovora o prevozu, izvršenje prevoza, smetnje pri prevozu, smetnje pri izdavanju, otklanjanje smetnje pri prevozu i izdavanju, izdavanje pošiljke, odnošenje i prodaja robe, odgovornost prevoznika, odgovornost u slučaju gubitka u masi pri prevozu, odšteta u slučaju gubitka, odšteta u slučaju oštećenja, odšteta u slučaju prekoračenja roka isporuke, lica za koja odgovara prevoznik kao i reklamacije, potraživanja i tužbe .

Ugovoru o prevozu robe jedan ili više prevoznika se obavezuju da će robu prevesti od otpravne do uputne stanice i da će je izdati primaocu, uz naplatu prevoznih troškova.

Ugovor o prevozu kola kao prevoznog sredstva se potvrđuje kolskim listom.

Predlogom zakona je propisano da ministar nadležan za poslove saobraćaja propisuje formu, izgled i sadržinu tovarnog i kolskog lista.

Uvođenje elektronskog tovarnog i kolskog lista omogućava brzu i efikasnu komunikaciju između korisnika i prevoznika, što predstavlja novinu u ovom zakonu.

V. Kombinovani prevoz

Čl. 112, 113. i 114. obuhvataju ugovor o kombinovanom prevozu i odgovornost prevoznika. Bliže je definisana odgovornost prevoznika za štetu nastalu obavljanjem kombinovanog prevoza.

VI. Prelazne i završne odredbe

U čl. 115, 116, 117. i 118. sadržane su odredbe u vezi stavljanja van snage postojećeg Zakona o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju i stupanja na snagu ovog zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

1. Određivanje problema koje zakon treba da reši

Zakon o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju je „lex specialis” u odnosu na Zakon o obligacionim odnosima jer se odredbama ovog zakona bliže uređuje oblast ugovaranja i drugih obligacionih odnosa pri prevozu putnika i stvari železnicom.

Zakon o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju („Službeni list SRJ”, broj 26/95) koji je sada na snazi je u mnogim segmentima prevaziđen jer su se u periodu od njegovog donošenja do danas dogodile brojne promene u oblasti

železničkog saobraćaja. Kao što je poznato, u vreme donošenja ovog zakona postojalo je jedno železničko preduzeće na teritoriji Republike Srbije koje je bilo upravljač infrastrukturom i u isto vreme prevoznik putnika i stvari. Međutim, od 1995. godine do danas, došlo je do suštinskih promena u pogledu restrukturiranja železničkih preduzeća u najvećem broju evropskih zemalja sa ciljem odvajanja upravljača infrastrukture od prevoza i njihove liberalizacije na tržištu kapitala. Takođe, u Republici Srbiji su stvoreni zakonski preduslovi za razvoj konkurencije na transportnom tržištu pružanja usluge prevoza železnicom donošenjem:

1) Zakona o potvrđivanju Protokola od 3. juna 1999. godine o izmenama Konvencije o međunarodnim železničkim prevozima (COTIF) od 9. maja 1980. godine i Konvencije o međunarodnim železničkim prevozima (COTIF) od 9. maja 1980. godine u verziji na osnovu Protokola od 3. juna 1999. godine koji je usvojen u Narodnoj skupštini u novembru 2007. godine čime su usvojeni osnovni principi funkcionisanja više železničkih prevoznika povezanih u sistem koji funkcioniše na istoj infrastrukturi.

2) Zakona o železnici („Službeni glasnik RS”, broj 45/13) i Zakona o bezbednosti i interoperabilnosti („Službeni glasnik RS”, broj 104/13) kojima su uređene oblasti upravljanja javnom železničkom infrastrukturom u Republici Srbiji i obavljanja delatnosti prevoza putnika i stvari na načelima razdvajanja poslova u železničkom saobraćaju. Na ovaj način je omogućeno funkcionisanje transportnog tržišta na kome je zastupljena raznovrsnost ponuda za obavljanje prevoza železnicom.

3) Zakonom o elektronskom potpisu („Službeni glasnik RS”, broj 135/04) kojim je omogućen prelazak sa tradicionalne papirne forme prevozne dokumentacije u železničkom saobraćaju na elektronsku formu koja je ekonomičnija, bezbedna za prenos i pouzdana jednako kao i dokumentacija u papirnoj formi.

Donošenje novog zakona o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju neophodno je iz više razloga:

1) Usklađivanje propisa koji se odnose na ugovore o prevozu putnika i stvari u železničkom saobraćaju sa Protokolom Konvencije o međunarodnim železničkim prevozima (COTIF) iz 1999. godine je zakonska obaveza.

2) Imajući u vidu da je strateški cilj Republike Srbije članstvo u EU, obezbeđenje ambijenta za razvoj internog transportnog tržišta u železničkom saobraćaju je od izuzetnog značaja za uspostavljanje integrativnog železničkog prostora pod jednakim uslovima za sve prevoznike.

3) Železnički prevoz putnika i stvari u Republici Srbiji mora ići u korak sa tendencijama i ciljevima železničkih preduzeća ostalih evropskih zemalja, što podrazumeva usklađivanje propisa koji se odnose na ugovaranje prevoznih i drugih usluga, na prava i obaveze korisnika železničkih usluga, odgovornosti železničkih prevoznika prema korisnicima i međusobne odgovornosti prevoznika koji zajedno obavljaju prevoznu uslugu.

4) Usaglašavanje sa Direktivom EU 1371/2007 koja se odnosi na prevoz putnika je neophodno kako bi se prava i obaveze putnika u železničkom saobraćaju u Republici Srbiji izjednačila sa pravima i obavezama putnika u drugim zemljama.

2. Ciljevi koji se donošenjem zakona postižu

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u potrebi jedinstvenog uređenja ove pravne oblasti, kako bi se obezbedili uslovi za razvoj konkuretnosti na transportnom tržištu, pod jednakim i transparentnim uslovima za sve železničke prevoznike i sve korisnike.

Osnovi cilj donošenja ovog zakona je povećanje ukupne transportne efikasnosti, uvođenje principa slobodnog pristupa koji podrazumeva iste uslove za sve korisnike i prevoznike, unifikacija osnovnih prevoznih isprava kako bi se pojednostavili postupci prilikom preuzimanja putnika i stvari kao i prilikom primopredaje između prevoznika koji obavljaju prevoznu uslugu u jednom prevoznom lancu od polazne do krajnje stanice.

Ovim zakonom se usaglašavaju prava i obaveze putnika u Republici Srbiji sa standardima koji se primenjuju u zemljama Evropske unije čime se podiže kvalitet železničkog prevoza i njegova pouzdanost u odnosu na druge vidove saobraćaja.

Odredbama ovog zakona omogućava se poslovanje više železničkih prevoznika koji mogu pojedinačno obaviti prevoz putnika i stvari ili zajedno pri čemu jedan prevoznik koji zaključuje ugovor o prevozu postaje ugovorni prevoznik, a ostali koji preuzimaju putnika i stvari od ugovornog prevoznika postaju uzastopni prevoznici i odgovaraju za obavljanje prevoza po tom ugovoru. Na ovaj način uvodi se jednoobrazno postupanje prilikom sklapanja ugovora o prevozu između železničkih prevoznika i korisnika kao i u drugim evropskim zemljama.

Uvođenje elektronskog poslovanja kod izrade prevoznih isprava u železničkom prevozu stvari omogućava brzu i efikasnu komunikaciju između korisnika i prevoznika, ako i između samih prevoznika koji zajedno učestvuju u pružanju prevozne usluge. Korišćenjem elektronske dokumentacije smanjuju se troškovi korisnika za odlazak do železničkih službenih mesta radi predaje odnosno preuzimanja dokumentacije za određeni prevoz, kao i troškovi prevoznika koji nastaju zbog preduzimanja mera za čuvanje dokumentacije, prenošenje prevoznih isprava i ostale dokumentacije od otpravne do uputne stanice.

3. Druge mogućnosti za rešavanje problema

Postoji mogućnost da se izmenama i dopunama Zakona o železnici predvide odredbe ovog zakona, ali je ocenjeno da je ova oblast potpuno zasebna u odnosu na koncept Zakona o železnici i da je zato treba urediti posebnim zakonom.

4. Zašto je donošenje zakona najbolje za rešavanje problema

Donošenjem ovog zakona urediće se oblast ugovaranja prevoza putnika i stvari u skladu sa potrebama tržišta, potrebama putnika i korisnika u prevozu stvari, potrebama prevoznika, a istovremeno će se uskladiti sa relevantnim propisima EU i potvrđenim međunarodnim sporazumima koje je Republika Srbija potpisala i ratifikovala u Narodnoj skupštini.

5. Na koga će i kako uticati predložena rešenja

Predložena rešenja će uticati na putnike u smislu povećanja prava putnika, njihovog obaveštavanja i korišćenja prevozne usluge. Korisnici u prevozu stvari dobiće olakšice u smislu postupka ugovaranja prevoza sa prevoznikom. Predviđena je mogućnost ugovornog, uzastopnog i izvršnog prevoznika. U pogledu prevoznika definišu se procedure i dokumenta neophodna za prevoz. uvodi se pojam elektronskog tovarnog lista čime će biti ostvarene i vremenske i novčane uštede. Takođe definisana je odgovornost prevoznika na način koji je usmeren na tržišni način poslovanja gde su u centru pažnje interesi putnika i korisnika u prevozu stvari.

6. Troškove koje će primena zakona stvoriti građanima i privredi

Putnici neće imati dodatne troškove u odnosu na postojeće, a u pogledu povraćaja prevoznih troškova ili njihovog dela predviđena su i veća prava u odnosu na postojeća. Privreda kao korisnik usluga u prevozu stvari neće imati dodatne troškove, a procedure ugovaranja su jasnije i brže u odnosu na postojeća rešenja.

7. Da li se zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija

Predlogom zakona se podržava i apsolutno je moguća primena odredbi zakona na uslove otvorenog tržišta tj za pojavu više prevoznika koji imaju ugovor sa upravljačem infrastrukture sa istim pravima i bez diskriminacije. Ovaj koncept definisan je Zakonom o železnici („Službeni glasnik RS”, broj 45/13).

8. Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o zakonu

Tokom izrade ovog zakona, bila je formirana Radna grupa sastavljena od predstavnika više ministarstava, „Železnice Srbije” a.d, Direkcije za železnice, Privredne komore Srbije, Saobraćajnog fakulteta i špeditera.

O Nacrtu zakona o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju održana je javna rasprava, tako da su svi zainteresovani subjekti imali mogućnost da se izjasne i dostave sugestije i primedbe na ovaj zakon. Nacrt zakona je bio objavljen i na sajtu ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, nadležnog za poslove saobraćaja kao i na portalu e-uprave od 25 septembra 2014. godine. Javna rasprava je bila organizovana u periodu od 25. septembra do 14. oktobra 2014. godine u pet gradova u Srbiji i to: u Beogradu 25. septembra 2014. godine, u Novom Sadu 29. septembra 2014. godine, u Subotici 1. oktobra 2014. godine, u Užicu 3. oktobra 2014. godine, kao i u Nišu 7. oktobra 2014. godine.

Na javnoj raspavi u Novom Sadu od strane učesnika je predloženo da se u tekst Nacrta zakona uvrsti definicija vozne karte, definicija granice tovarenja, da se objavljivanje reda vožnje vrši u skladu sa Zakonom o železnici, kao i da se definiše da prevoznik ima pravo da izvrši kontrolu vozni karata pre ulaska u voz. Sve ove sugestije je Radne grupa razmotrila nakon javne rasprave i one su uvršćene u tekst Predloga zakona. Međutim, sugestija da su članom 16. Nacrta zakona data veća prava putnika, nije prihvaćena iz razloga, ako putnik izgubi vezu za nastavak putovanja, ili je zbog nedolaska voza ili smetnje u saobraćaju sprečen da produži putovanje, najmanje što prevoznik može da uradi je da putnika preveze do uputne stanice prvim sledećim vozom.

Takođe, komentari i sugestije na tekst Nacrta zakona su nam poslali i elektronskim putem od kojih su određene sugestije prihvaćene, kao npr. primedba NIS a.d, da se u članu 102. zakona briše stav „da se u slučaju potpunog gubitka robe ili u slučaju gubitka pojedinih komada, pri izračunavanju iznosa naknade štete ne vrši se nikakav odbitak na ime gubitka u masi pri prevozu” iz razloga što se član 102. zakona odnosi na zadocnjenje u ispunjenju, a ne na gubitak i oštećenje.

Predlozi i sugestije sa javne rasprave koji su bili usmereni na poboljšanje predloženog teksta zakona i koji su u duhu koncepta na kojima se isti zasniva, ugrađeni su u tekst Predloga zakona. Takođe, na sva postavljena pitanja su dati precizni odgovori koji su dali dodatna pojašnjenja o ovom zakonu.

Nacrt zakona o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju je bio razmatran i od strane Kancelarije za evropske integracije koja je zadužena za usklađivanje propisa sa propisima Evropske unije.

9. Koje će se mere tokom primene zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem zakona namerava

Za potpunu primenu ovog zakona potrebno je završiti proces reformi „Železnice Srbije” a.d, odnosno razdvojiti oblasti poslovanja na infrastrukturu, robni i putnički saobraćaj. Takođe, potrebno je da pristup železničkoj infrastrukturi bude omogućen i drugim prevoznicima, koji ispunjavaju uslove, a ne samo nacionalnom prevozniku. Zakonski uslovi za ovo postoje, ali u praksi još uvek nemamo više prevoznika.

IZJAVA
O USKLAĐENOSTI PREDLOGA ZAKONA O UGOVORIMA O PREVOZU
U ŽELEZNIČKOM SAOBRAĆAJU SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa - Vlada

Obrađivač - Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture

2. Naziv propisa

Predlog zakona o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju

Draft law on contracts of carriage by railway

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno s odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa

Čl. 61. i 108. Zakona o usklađenosti propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske zajednice i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) i Protokol IV.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma

Nema

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

Nema

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

Nema

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije

Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije pomenut je ovaj zakon kao prioritet za harmonizaciju u periodu 2014-2018. godine.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

Konvencija COTIF (Konvencija o međunarodnom železničkom saobraćaju od 9. maja 1980. godine i Protokol od 3. juna 1999. godine).

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

Uredba 1371/2007 u oblasti prevoza putnika u železničkom saobraćaju delimična usklađenost.

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima

Nema

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost

Razlozi za delimičnu usklađenost sa Uredbom 1371/2007 u oblasti prevoza putnika u železničkom saobraćaju je nemogućnost postizanja standarda pružanja usluga na nivou koji se nalaže u zemljama članicama EU.

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije

četvrti kvartal 2018. godine

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Postoji primarni i sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojim je potrebno obezbediti usklađenost.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Da

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

U izradi Predloga zakona nisu učestvovali konsultanti.

<p>1. Naziv propisa Evropske unije :</p> <p>UREDBA (EZ) br. 1371/2007 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 23. oktobra 2007. godine o pravima i obavezama putnika u železničkom saobraćaju, Službeni list broj L 315, 3.12.2007, str. 14-41</p> <p>REGULATION (EC) No 1371/2007 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 23 October 2007 on rail passengers' rights and obligations, OJ L 315, 3.12.2007, p. 14-41</p>	<p>32007R1371</p>
<p>3. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada</p>	<p>4. Datum izrade tabele:</p>
<p>Obrađivač: Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture</p>	<p>18.11.2014.</p>
<p>5. Naziv (nacrt, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije:</p> <p>0.1. Predlog zakona o ugovorima o prevozu u železničkom saobraćaju Draft law on contracts of carriage by railway</p> <p>0.2. Zakon o obaveznom osiguranju u saobraćaju („Službeni glasnik RS”, br. 51/09, 78/11, 101/11, 93/12 i 7/13 – US)</p> <p>0.3. Zakon o bezbednosti i interoperabilnosti železnice („Službeni glasnik RS”, broj 104/13)</p>	<p>6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA: 2014-188</p>
<p>7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU:</p>	

a)	a1)	b)	b1))	g)	d)
Odredb a propisa EU	Sadržina odredbe	O dredbe propisa	Sadržina odredbe	skl ađe	Razlozi za delimičnu usklađenost,	Napom ena o usklađenosti

	<p>i osobama sa smanjenom pokretljivošću koje putuju železnicom,</p> <p>d) definisanju i praćenju standarda kvaliteta usluga, rukovođenju rizicima za ličnu bezbednost putnika i obradi žalbi, i</p> <p>đ) opštim pravilima primene Uredbe.</p>		<p>prigradskom, međugradskom i međunarodnom linijskom i vanlinijskom prevozu;</p> <p>2) autobusa kojim se obavlja prevoz zaposlenih na posao i sa posla;</p> <p>3) autobusa kojim se obavlja prevoz dece i učenika do predškolskih, odnosno školskih ustanova i od predškolskih, odnosno školskih ustanova;</p> <p>4) autobusa za prevoz turista;</p> <p>5) putničkih automobila kojima se obavlja auto-taksi prevoz i „rent-a-kar” vozila;</p> <p>6) šinskih vozila za prevoz putnika;</p> <p>7) svih vrsta plovnih objekata, kojima se na redovnim linijama ili slobodno prevoze putnici, uključujući i krstarenja i prevoz turista;</p> <p>8) svih vrsta „rent-a-kar” plovnih objekata iz tačke 7) ovog stava;</p> <p>9) vazduhoplova čija je namena javni avio-prevoz (redovni, čarter, avio-taksi);</p> <p>10) turističkih</p>			
--	---	--	---	--	--	--

		<p>vazduhoplova koji se koriste za kraće prelete i panoramske letove i „rent-a-kar” vazduhoplova;</p> <p>11) drugih prevoznih sredstava, bez obzira na vrstu pogona, kojima zaključenje ugovora iz stava 1. ovog člana, ne isključuje obavezu zaključenja ugovora o osiguranju od odgovornosti.</p> <p>Dozvola za stavljanje u saobraćaj, odnosno drugi akt nadležnog organa kojim se utvrđuje sposobnost za stavljanje u saobraćaj prevoznog sredstva iz stava 2. ovog člana može se izdati po podnošenju dokaza tom organu o zaključenom ugovoru o osiguranju iz stava 1. ovog člana.</p> <p>Vlasnik prevoznog sredstva iz stava 2. ovog člana, dužan je da na vidnom mestu u prevoznom sredstvu i voznoj karti naznači podatke o zaključenom ugovoru o osiguranju iz stava 1. ovog člana,</p> <p>a naročito naziv društva</p>			
--	--	--	--	--	--

			za osiguranje i prava putnika po osnovu tog ugovora.			
	Područje primene			P	Odredba se odnosi na primenu i važenje Uredbe.	
Član 2.	<p>1. Ova uredba se primenjuje na sva putovanja železnicom i usluge na nivou Zajednice koje pruža jedno ili više železničkih preduzeća koja imaju licencu za rad u skladu sa Uredbom Saveta 95/18/EZ od 19. juna 1995. godine o licenciranju železničkih preduzeća ⁽²⁾.</p> <p>2. Ova uredba ne primenjuje se na železnička preduzeća i usluge prevoza koje nemaju licencu u skladu sa Uredbom 95/18/EZ</p> <p>3. Od stupanja ove uredbe na snagu, čl. 9, 11, 12, 19, 20. stav 1. i 26. primenjuju se na sve usluge u železničkom</p>				Odredba se odnosi na objavljivanje evropskih specifikacija u Službenom listu Evropskih zajednica.	

² Sl. list broj L 143, 27.06.95, str. 70. Uredba poslednji put izmenjena i dopunjena Uredbom 2004/49/EZ Evropskog parlamenta i Saveta (Sl. list broj L 164, 30.4.2004, str. 44).

	<p>prevozu putnika na nivou Zajednice.</p> <p>4. Sa izuzetkom odredbi definisanih u stavu 3, država članica može, na transparentan i nediskriminativan način, odobriti izuzeće za period do pet godina, koji se može obnoviti dva puta na periode do pet godina, od primene odredbi ove uredbe na domaće usluge u železničkom prevozu putnika saobraćaja.</p> <p>5. Sa izuzetkom odredbi navedenih u stavu 3. ovog člana, država članica može izuzeti od primene odredbi ove uredbe usluge u gradskom, prigradskom i regionalnom železničkom prevozu putnika. Kako bi razlikovala usluge u gradskom, prigradskom i regionalnom železničkom prevozu putnika, države članice primenjuju definicije sadržane u Direktivi Saveta</p>					
--	--	--	--	--	--	--

	<p>91/440/EEZ od 29. jula 1991. godine o razvoju železnica Zajednice ⁽³⁾. Prilikom primene ovih definicija, države članice uzimaju u obzir sledeće kriterijume: razdaljinu, učestalost usluge, broj predviđenih zaustavljanja, angažovanih vozni sredstava, sheme izdavanja karata, kretanja u broju putnika u periodima sa najvišim i najnižim prometom, šifre vozova i redove vožnje.</p> <p>6. Na period od najduže pet godina, država članica može, na transparentan i nediskriminativan način, odobriti izuzeće, koje se može obnoviti, od primene odredbi ove uredbe na određene usluge ili putovanja kada se značajan deo usluge u železničkom prevozu putnika, uključujući barem jednu predviđenu stanicu, vrši izvan</p>					
--	--	--	--	--	--	--

³ Sl. list broj L 23 7, 24.08.91, str. 25. Uredba izmenjena Uredbom 2006/103/EZ (Sl. list broj L 363, 20.12.06, str. 344).

	<p>teritorije Zajednice.</p> <p>7. Države članice informišu Komisiju o izuzećima odobrenim u skladu sa st. 4, 5. i 6. Komisija preduzima adekvatne mere ukoliko smatra da ovakvo izuzeće nije u skladu sa odredbama ovog člana. Komisija podnosi izveštaj Evropskom parlamentu i Savetu najkasnije do 3. decembra 2014. godine o izuzećima odobrenim u skladu sa st. 4, 5. i 6.</p>						
Član 3.	<p>Definicije</p> <p>Za potrebe ove uredbe primenjuju se sledeće definicije:</p> <p>1. „železničko preduzeće” znači železničko preduzeće kao što je definisano</p>	<p>1.</p> <p>1</p>	<p>0.</p> <p>5.</p>	<p>1) železnički prevoznik (u daljem tekstu:prevoznik) je privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji obavlja prevoz putnika i/ili stvari i koji obezbeđuje vuču vozova ili koji isključivo pruža uslugu vuče vozova. Prevoznik može biti ugovorni prevoznik ili uzastopni prevoznik;</p>	U		

	<p>članom 2. Direktive 2001/14/EZ ⁽⁴⁾ i sva druga javna ili privatna preduzeća čija delatnost jeste prevoz roba i/ili putnika železnicom pri čemu se podrazumeva da preduzeće mora obezbediti vuču; ovo podrazumeva i preduzeća koja obezbeđuju samo vuču;</p> <p>2. „prevoznik” znači železničko preduzeće koje je ugovorna strana i sa kojim putnik zaključuje ugovor o prevozu ili niz uzastopnih železničkih preduzeća koja su odgovorna po osnovu ovog ugovora;</p> <p>3. „izvršni prevoznik” znači železničko preduzeće, koje nije zaključilo ugovor o prevozu sa putnikom, ali kojem je železničko preduzeće koje je ugovorna strana poverilo,</p>	2	5.		<p>2) ugovorni prevoznik je prevoznik koji sa putnikom, naručiocem ili pošiljaocem zaključuje ugovor o prevozu;</p> <p>4) <i>izvršni prevoznik</i> je prevoznik koji nije zaključio ugovor o prevozu sa putnikom ili pošiljaocem, a kome je ugovorni</p>	
--	--	---	----	--	--	--

⁴ Uredba 2001/14/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 26. februara 2001. godine o raspodeli železničkih infrastrukturnih kapaciteta i ustanovljavanja tarifa za korišćenje železničke infrastrukture (Sl. list broj L 75, 15.3.01, str. 29). Uredba poslednji put izmenjena i dopunjena Uredbom 2004/49/EZ

	<p>u celosti ili delimično, izvršenje prevoza železnicom;</p> <p>4. „upravljач infrastrukture” znači svako telo ili preduzeće koje je odgovorno posebno za uspostavljanje i održavanje železničke infrastrukture, ili nekog njenog dela, kao što je definisano u članu 3. Direktive 91/440/EEZ, što može uključiti i upravljanje sistemima za kontrolu i bezbednost infrastrukture; funkcije upravljača infrastrukture na mreži ili delu mreže mogu se dodeliti različitim telima ili preduzećima;</p> <p>5. „upravnik stanice” znači organizacioni subjekt u državi članici, kome je poverena odgovornost za upravljanje železničkom stanicom i koji može biti upravljač infrastrukture;</p>	<p>4</p> <p>5.</p> <p>34</p> <p>5.</p>	<p>prevoznik poverio izvršenje prevoza potpuno ili delimično;</p> <p>34) <i>upravljač infrastrukture</i> je društvo kapitala ili preduzetnik koji je ovlašćen za upravljanje javnom železničkom infrastrukturom;</p>			
--	---	--	--	--	--	--

	<p>6. „organizator putovanja” znači organizator ili maloprodajnik, koji nije železničko preduzeće, u smislu člana 2. tač. 2) i 3) Uredbe 90/314/EEZ ⁽⁵⁾;</p> <p>7. „prodavac karata ” znači svaki trgovac na malo usluga železničkog prevoza koji zaključuje ugovore o prevozu i prodaje karte u ime železničkog preduzeća ili za sopstveni račun;</p> <p>8. „ugovor o prevozu” znači ugovor o prevozu za finansijsku nadoknadu ili besplatno zaključen između železničkog preduzeća ili prodavca karata i putnika za pružanje jedne ili više usluga prevoza;</p> <p>9. „rezervacija” znači ovlašćenje, na papiru ili u elektronskom</p>	34	5.	<p>34) <i>upravljач infrastrukture</i> je društvo kapitala ili preduzetnik koji je ovlašćen za upravljanje javnom železničkom infrastrukturom;</p> <p>18) naručilac prevoza je lice koje, u svoje ime, a za račun drugog lica, zaključuje sa prevoznikom ugovor o prevozu putnika;</p> <p>43) prodavac karata je lice koje prodaje karte u ime i za račun železničkog preduzeća.</p>	
--	---	----	----	--	--

⁵ Uredba Saveta 90/314/EEZ od 13. juna 1990. godine o paket-putovanjima, paket-odmorima i paket-turama (Sl. list broj L 158, 23.6.1990, str. 59).

	<p>obliku, kojim se daje pravo licu koje se prevozi na prethodno potvrđeni personalizovani aranžman prevoza;</p> <p>10. „direktna karta” znači karta ili karte koje predstavljaju ugovor o prevozu za korišćenje uzastopnih železničkih usluga koje pruža jedno ili više železničkih preduzeća;</p> <p>11. „usluga železničkog prevoza putnika u unutrašnjem saobraćaju” znači usluga u železničkom prevozu putnika koja ne prelazi granicu države članice;</p> <p>12. „kašnjenje” znači vremenska razlika između vremena predviđenog dolaska putnika u skladu sa oglašenim redom vožnje i vremena njegovog ili njenog stvarnog ili očekivanog dolaska;</p>	<p>18</p> <p>43</p> <p>1</p>	<p>5.</p> <p>5.</p> <p>6.</p>		<p>Ugovorom o prevozu putnika prevoznik se obavezuje da putnika preveze od otpremne do uputne stanice, a putnik - da prevozniku plati prevozne troškove.</p> <p>16) prevozna isprava je dokaz postojanja i sadržine ugovora o prevozu;</p> <p>16) prevozna isprava je dokaz postojanja i sadržine ugovora o prevozu;</p>	
--	---	------------------------------	-------------------------------	--	--	--

	<p>13. „putna propusnica” ili „sezonska karta” znači karta za neograničen broj putovanja koja omogućuje ovlašćenom imaoцу putovanje železnicom na određenom pravcu ili mreži u toku određenog vremenskog perioda;</p> <p>14. „Komjuterizovani sistem za informacije i rezervacije u železničkom prevozu” (KSIRŽP) znači kompjuterizovani sistem koji sadrži informacije o železničkim uslugama koje nude železnička preduzeća; informacije koje se unose u KSIRŽP o putničkim uslugama uključuju sledeće informacije:</p> <p>(a) plan i red vožnje usluga prevoza putnika;</p> <p>(b) raspoloživost</p>	<p>16</p> <p>16</p>	<p>5.</p> <p>Ovim zakonom uređuju se ugovorni i drugi obligacioni odnosi u oblasti javnog prevoza putnika i stvari u unutrašnjem železničkom saobraćaju.</p> <p>20) kašnjenje je vremenska razlika između vremena predviđenog dolaska voza u određenu stanicu u skladu sa objavljenim redom vožnje i stvarnog, odnosno očekivanog vremena dolaska voza;</p> <p>Tarifa sadrži odredbe o opštim i posebnim uslovima prevoza, kao i podatke potrebne za izračunavanje prevoznih troškova.</p>			
--	---	---------------------	--	--	--	--

	<p>sedišta za usluge prevoza putnika;</p> <p>^(v) cene i posebne uslove;</p> <p>^(g) pristupačnost vozova za osobe sa invaliditetom i osobe sa smanjenom pokretljivošću;</p> <p>^(d) načine na koje se mogu izvršiti rezervacije ili izdati karte ili direktne karte u meri u kojoj su pojedini ili svi načini na raspolaganju korisnicima;</p> <p>15. „osoba sa invaliditetom” ili „osoba sa smanjenom pokretljivošću” znači osoba čija je pokretljivost pri korišćenju prevoza smanjena usled fizičkog invaliditeta (senzornog ili lokomotornog, trajnog ili privremenog), intelektualnog invaliditeta ili oštećenja, ili bili kog</p>	<p>1</p> <p>20</p>	<p>1.</p> <p>5.</p> <p>4.</p>		<p>Putna propusnica je definisana tarifom prevoznika</p> <p>Upotreba</p>	
--	--	--------------------	-------------------------------	--	--	--

	<p>drugog uzroka invalidnosti, ili je posledica godina, i čijem stanju je neophodno posvetiti adekvatnu pažnju i prilagoditi usluge koje su na raspolaganju svim putnicima konkretnim potrebama ove osobe;</p> <p>16. „Opšti uslovi prevoza” znači uslovi prevoznika u formi opštih uslova ili tarifa koje su pravno na snazi u svakoj državi članici i koji su postali, zaključivanjem ugovora o prevozu, njegov sastavni deo;</p> <p>17. „vozilo” znači motorno vozilo ili prikolica koja se koristi pri prevozu putnika.</p> <p>Za potrebe ove uredbe primenjuju se sledeće definicije:</p>		<p>42) osoba sa invaliditetom ili osoba sa smanjenom pokretljivošću je osoba čija je pokretljivost pri korišćenju prevoza smanjena</p>		<p>kompjuterizovan og sistema za informacije i rezervacije nije definisana nijednim propisom.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

		42	5.	<p>usled fizičkog invaliditeta (senzornog ili lokomotornog, trajnog ili privremenog), intelektualnog invaliditeta ili oštećenja, ili bili kog drugog uzroka invalidnosti, ili je posledica godina, i čijem stanju je neophodno posvetiti adekvatnu pažnju i prilagoditi usluge koje su na raspolaganju svim putnicima konkretnim potrebama ove osobe.</p> <p>9) tarifa je skup podzakonskih propisa, opštih uslova prevoza i cena koji zajedno sa ovim zakonom čine jedinstvenu celinu propisa koji se primenjuju u železničkom saobraćaju</p>			
--	--	----	----	--	--	--	--

		9	5.	38) praćeno vozilo je putnički automobil sa ili bez prikolice ili motocikl koji se prevozi u istom vozu u kome se prevozi i putnik koji poseduje prevoznu ispravu za to praćeno vozilo			
--	--	---	----	--	--	--	--

		38	5.			
Član 4.	<p>Ugovor o prevozu</p> <p>Uz poštovanje odredbi ovog poglavlja, zaključivanje i realizacija ugovora o prevozu i pružanje informacija i karte regulišu se odredbama Naslova II i Naslova III Aneksa I.</p>			U		<p>Zakon o potvrđivanju protokola od 3. juna 1999. godine o izmenama konvencije o međunarodnim železničkim prevozima (COTIF) od 9. maja 1980. godine (protokol iz 1999) i Konvencije o međunarodnim železničkim prevozima</p>

						<p>(COTIF) od 9. maja 1980. godine u verziji na osnovu protokola o izmenama od 3.</p> <p>juna 1999. godine („Službeni glasnik RS”, broj 102/07, „Službeni glasnik RS- Međunarodni ugovori”, br.1/10 i 2/13-dr. zakon)</p>
Član 5.	<p>Bicikl</p> <p>Železnička preduzeća omogućavaju putnicima da u voz unesu bicikl, kada je potrebno za određenu novčanu nadoknadu, ukoliko se njima jednostavno rukuje, ukoliko ovo ne utiče nepovoljno na konkretnu železničku uslugu, i</p>	<p>1.</p> <p>3.2</p>	<p>0.</p> <p>2</p>	<p>Žive životinje i bicikli se prevoze kao prtljag pod uslovima propisanim tarifom.</p>	U	

	ukoliko to dozvoljavaju vozna sredstva.					
<i>Član 6.</i>	<p>Nedopuštenost odricanja i propisivanja ograničenja</p> <p>1. Obaveze prema putnicima u skladu sa ovom uredbom ne mogu se ograničiti niti je moguće odreći ih se, naročito odstupanjem ili restriktivnom klauzulom u ugovoru o prevozu.</p> <p>2. Železnička preduzeća putnicima mogu ponuditi povoljnije uslove u ugovoru od uslova definisanih u ovoj uredbi.</p>	<p>1.</p> <p>1</p> <p>2</p>	<p>0.</p> <p>3.</p> <p>3.</p> <p>Odnosi uređeni ovim zakonom mogu se ugovorom, odnosno opštim uslovima prevoza i drugačije urediti, ako odredbama ovog zakona nije drugačije određeno.</p> <p>Tarifom ili ugovorom između prevoznika i korisnika, ne može se prevoznik, potpuno ili delimično, osloboditi odgovornosti predviđene ovim zakonom, ne može se teret dokazivanja prebaciti sa prevoznika na drugo lice, niti se mogu predvideti ograničenja odgovornosti za prevoznika povoljnija od ograničenja predviđenih ovim zakonom.</p>	U		

<i>Član 7.</i>	<p>Obaveza pružanja informacija o prekidu usluge</p> <p>Železnička preduzeća ili, kada je potrebno, nadležne vlasti odgovorne za ugovor o javnom železničkom prevozu moraju objaviti odgovarajućim sredstvima, a pre same primene, odluke o prekidu usluga.</p>	<p>1.</p> <p>3</p>	<p>0.</p> <p>9.</p>	<p>Prevoznik ili, kada je potrebno, nadležni organ odgovoran za ugovor o javnom železničkom prevozu mora objaviti odgovarajućim sredstvima, a pre same primene, odluke o prekidu usluga.</p>	U	
<i>Član 8.</i>	<p>Informacije o putovanju</p> <p>1. Bez uticaja na član 10. železnička preduzeća i prodavci karata koji nude ugovore o prevozu u ime jednog ili više železničkih preduzeća pružaju putnicima, prema zahtevu, barem minimum informacija koje su definisane u Aneksu II, Deo I o putovanju za koje železničko preduzeće nudi ugovor o prevozu.</p>	<p>1.</p> <p>3</p> <p>4</p>	<p>0.</p> <p>7.</p> <p>7.</p>	<p>Prevoznik je dužan da najprikladniji način pruži putnicima, na njihov zahtev, sledeće informacije:</p> <p>1) Pre putovanja:</p> <p>(1) Opšte uslove ugovora,</p> <p>(2) Red vožnje i uslovi najbržeg putovanja,</p> <p>(3) Red vožnje i uslovi najjeftinijih cena karata,</p> <p>(4) Pritsupačnost, uslovi pristupa i postojanje prostora u vozu namenjenih osobama sa invaliditetom i osobama sa</p>	U	

	<p>Prodavci karata koji nude ugovore o prevozu za svoj račun, i organizatori putovanja, pružaju ove informacije kada god je to moguće.</p> <p>2. Železnička preduzeća pružaju putnicima tokom putovanja barem minimum informacija koji je naveden u Aneksu II, Deo II.</p> <p>3. Informacije navedene u st. 1. i 2. pružaju se u najprikladnijem obliku. Naročita pažnja se posvećuje u ovom smislu potrebama osoba sa slušnim odnosno vizuelnim oštećenjima.</p>		<p>smanjenom pokretljivošću,</p> <p>(5) Pristupačnost i uslovi pristupa za bicikl,</p> <p>(6) Raspoloživost mesta u kolima sa sedištima prvog i drugog razreda, kolima sa ležajima ili kolima sa posteljama kao i mestima za pušače i nepušače,</p> <p>(7) Okolnosti koje mogu dovesti do ometanja ili kašnjenja usluge,</p> <p>(8) Raspoloživost usluga u vozu,</p> <p>(9) Procedure za podnošenje zahteva za reklamacije i žalbe;</p> <p>2) U toku putovanja:</p> <p>(1) Usluge u vozu,</p> <p>(2) Sledeća stanica,</p> <p>(3) Kašnjenja,</p> <p>(4) Veze i presedanja,</p> <p>(5) Pitanja bezbednosti i sigurnosti;</p> <p>Prodavac karata i naručilac prevoza pružaju informacije iz stava 3. ovog člana kada kod je to moguće.</p>			
--	---	--	---	--	--	--

<p>Član 9.</p>	<p>Raspoloživost karata direktnih karata i rezervacija</p> <p>1. Železnička preduzeća i prodavci karata nude, kada je to moguće, karte, direktne karte i rezervacije.</p> <p>2. Bez uticaja na stav 4. železnička preduzeća izdaju karte putnicima na barem jedan od navedenih načina prodaje:</p> <p>(a) na šalterima za prodaju karata ili prodajnim automatima;</p> <p>(b) telefonom, preko Interneta ili neke druge široko dostupne informacione tehnologije;</p> <p>(v) u vozu.</p>	<p>0.1. 10.</p>	<p>Putnik je dužan da pre započeto putovanje pribavi prevoznu ispravu, a ako u mestu u kome počinje putovanje nema putničke blagajne - da prevoznu ispravu pribavi u vozu.</p> <p>Prevoznik mora ponuditi mogućnost kupovine prevozne isprave u vozu, osim kada je ovo ograničeno ili onemogućeno iz razloga bezbednosti ili politike borbe protiv zloupotrebe ili obaveze posedovanja obavezne rezervacije ili opravdanih poslovnih razloga.</p> <p>Kada na stanici nije organizovana prodaja prevoznih isprava prevoznik je dužan da putnike obavesti o:</p> <p>1) mogućnostima za kupovinu prevoznih isprava elektronskim putem ili u vozu, kao i o postupcima za takvu kupovinu;</p> <p>2) najbližoj putničkoj blagajni ili mestu na kome se može pribaviti prevozna isprava.</p> <p>Putnik koji ne pribavi prevoznu ispravu u mestu koje ima putničku blagajnu i koji ne</p>	<p>U</p>		
----------------	--	---------------------	---	----------	--	--

	<p>3. Bez uticaja na st. 4. i 5. železnička preduzeća izdaju karte za pružanje usluga u skladu sa ugovorima o javnoj usluzi na barem jedan od navedenih načina prodaje:</p> <p>(a) na šalterima za prodaju karata ili prodajnim automatima;</p> <p>(b) u vozu.</p> <p>4. Železnička preduzeća moraju ponuditi mogućnost kupovine karata za njihove usluge u vozu, osim kada je ovo ograničeno ili onemogućeno iz razloga bezbednosti ili politike borbe protiv zloupotrebe ili obaveznog posedovanja rezervacije ili opravdanih poslovnih razloga.</p> <p>5. Kada na stanicama</p>		<p>može da pokaže važeću voznu kartu u vozu, na zahtev železničkog kontrolnog organa dužan je da plati, pored cene karte i dodatak koji je određen tarifom prevoznika.</p> <p>Prevoznik ima pravo da putniku koji ne poseduje prevoznu ispravu ne dozvoli ulazak u voz ukoliko je putnik imao mogućnost da kupi prevoznu ispravu pre ulaska u voz.</p> <p>U slučaju da putnik koji se nalazi u vozu, ne poseduje prevoznu ispravu i odbija da plati cenu karte odnosno dodatka, prevoznik ima pravo da ga isključi iz daljeg prevoza.</p>			
--	--	--	---	--	--	--

	<p>polaska ne postoji šalter za prodaju karata ili prodajni automat, putnici na stanici moraju biti obavješteni o:</p> <p>(a) mogućnosti za kupovinu karata telefonom ili preko Interneta ili u vozu, kao i o procedurama za takvu kupovinu;</p> <p>(b) najbližoj železničkoj stanici ili mestu na kojem postoji šalter za prodaju karata odnosno prodajni automat.</p>					
10.	<p>Član</p> <p>Sistemi za informacije o putovanju i rezervacije</p> <p>1. Kako bi pružili informacije i izdali karte navedene u ovoj uredbi, železnička preduzeća i prodavci karata moraju koristiti KSIRŽP, uspostavljen u skladu sa procedurama iz ovog člana.</p>			U	<p>Upotreba kompjuterizovanog sistema za informacije i rezervacije nije definisana nijednim propisom.</p>	

	<p>2. Tehničke specifikacije interoperabilnosti (TSI) na koje upućuje Direktiva 2001/16/EZ primenjuju se za potrebe ove uredbe.</p> <p>3. Komisija će, na osnovu predloga koji podnese Evropska železnička agencija (EŽA), usvojiti TSI o telematskim aplikacijama za putnike do 3. decembra 2010. godine. TSI omogućuje izdavanje informacija, navedenih u Aneksu II, i karata u skladu sa odredbama ove uredbe.</p> <p>4. Železnička preduzeća prilagođavaju svoj KSIRŽSP zahtevima definisanim u TSI u skladu sa planom raspoređivanja definisanim u TSI.</p> <p>5. Uz poštovanje odredbi Direktive</p>					
--	--	--	--	--	--	--

	<p>95/46/EZ, nijedno železničko preduzeće ili prodavac karata ne sme da otkrije lične podatke o pojedinačnim rezervacijama drugom železničkom preduzeću odnosno prodavcu karata.</p>					
--	--	--	--	--	--	--

<p style="text-align: center;">Član 11.</p>	<p style="text-align: center;">Odgovornost za putnike i prtljag</p> <p style="text-align: center;">Uz poštovanje odredbi ovog poglavlja, a bez uticaja na važeće nacionalno zakonodavstvo koje predviđa dalju naknadu štete, odgovornost železničkih preduzeća u pogledu putnika i njihovog prtljaga regulisano je u glavama I, III i IV Naslova IV, Naslova VI i Naslova VII Aneksa I.</p>	<p style="text-align: center;">1. 0. 1. 8. 1. 9. 2. 0. 2. 1. 2. 2. 5. 2. 6. 2. 7. 2. 9. 3. 0.</p>	<p style="text-align: center;">0. Član 18.</p> <p>Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog smrti, telesne povrede ili narušenog zdravlja putnika prouzrokovanih nesrećom u toku prevoza, odnosno dok se putnik nalazio u vozu ili dok je ulazio u voz ili izlazio iz voza koji se nalazi u stanici u stanju mirovanja, kao i za štetu nastalu zbog zakašnjenja voza ili prekida putovanja za koji je odgovoran prevoznik.</p> <p>Prevoznik odgovara korisniku za štetu koju prouzrokuju njegovi zaposleni i druga lica čije usluge prevoznik koristi, u vršenju svojih dužnosti.</p> <p>Upravljač infrastrukturom preko kojeg se vrši prevoz, smatra se licem čije usluge prevoznik koristi za obavljanje prevoza.</p> <p style="text-align: center;">Član 19.</p> <p>Prevoznik se potpuno ili delimično oslobađa odgovornosti iz člana 18. stav 1. ovog zakona ako je:</p> <p style="text-align: center;">1) nesreća prouzrokovana okolnostima izvan</p>	<p style="text-align: center;">U</p>		
---	---	---	---	--------------------------------------	--	--

			<p>prevoza koje prevoznik, i pored nastojanja, imajući u vidu osobenosti slučaja, nije mogao da izbegne niti da otkloni njihove posledice;</p> <p>2) nesreća nastala krivicom putnika zbog ponašanja koje nije u skladu sa uobičajenim ponašanjem putnika;</p> <p>3) nesreća nastala krivicom trećeg lica, a prevoznik, i pored nastojanja, imajući u vidu osobenosti slučaja, nije mogao da ga izbegne niti da otkloni njegove posledice.</p> <p>Član 20.</p> <p>Prevoznik je odgovoran putniku za gubitak ili štetu prouzrokovanu otkazivanjem voza ili izgubljenom vezom uzrokovanom zakašnjenjem voza, a što ima za posledicu nemogućnost nastavka</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>putovanja vozom istog dana. Štete obuhvataju razumne troškove smeštaja kao i razumne troškove nastale zbog potrebe obaveštavanja osoba koje čekaju putnike.</p> <p>Prevoznik se oslobađa odgovornosti iz stava 1. ovog člana kad je otkazivanje, kašnjenje ili gubitak veze nastao zbog:</p> <ol style="list-style-type: none">1) okolnosti koje nisu u vezi sa železničkim saobraćajem, a koje prevoznik, i pored preduzimanja adekvatnih mera, nije mogao izbeći niti je mogao sprečiti posledice;2) krivice putnika;3) ponašanja trećih lica koje prevoznik, i pored preduzimanja adekvatnih mera, nije mogao izbeći i čije posledice nije mogao sprečiti, drugi prevoznik koji koristi istu železničku infrastrukturu ne smatra se trećim		
--	--	--	--	--	--

			<p>licem.</p> <p>Član 21.</p> <p>Za štetu odgovaraju solidarno prevoznici koji su učestvovali u prevozu, osim u slučajevima kada se jasno i nedvosmisleno može utvrditi koji prevoznik je prouzrokovao štetu.</p> <p>Član 22.</p> <p>Za štetu nastalu zbog smrti putnika kao i za štetu nastalu zbog telesne povrede i narušenog zdravlja putnika prevoznik odgovara najviše do 175000 evra u dinarskoj protivvrednosti.</p> <p>Za štetu nastalu zbog otkazivanja voza ili prekida putovanja uzrokovanog odgovornošću prevoznika, prevoznik odgovara do iznosa plaćenih prevoznih troškova.</p> <p>Čak i kada prevoznik ospori svoju odgovornost za telesnu povredu putnika, ono mora učiniti svaki razuman napor da pomogne putniku u potraživanju naknade štete od trećeg lica.</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>Član 25.</p> <p>Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga od momenta prijema na prevoz do momenta izdavanja, kao i zbog zakašnjenja u isporuci.</p> <p>Ako prevoz koji je predmet jednog ugovora o prevozu, obavlja više uzastopnih prevoznika, svaki naredni prevoznik, samim činom preuzimanja prtljaga, postaje strana u ugovoru o prevozu u smislu otpreme prtljaga u skladu sa tarifom.</p> <p>Prevoznik se oslobađa odgovornosti iz stava 1. ovog člana ako je gubitak, oštećenje ili zakašnjenje u isporuci prouzrokovano krivicom putnika, ili okolnostima koje</p> <p>prevoznik nije mogao da izbegne niti da otkloni njihove posledice, kao i zbog:</p> <ol style="list-style-type: none">1) nepakovanja ili nedovoljnog pakovanja prtljaga;2) posebne prirode prtljaga;		
--	--	--	--	--	--

			<p>3) predaje na prevoz prtljaga isključenog od prevoza u skladu sa tarifom.</p> <p>Član 26.</p> <p>Za štetu nastalu zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga prevoznik je dužan da nadoknadi, i to:</p> <p>1) ako je visina štete dokazana, naknadu štete u toj visini, ali najviše do 80 evra u dinarskoj protivvrednosti za svaki kilogram bruto mase (u daljem tekstu: masa) koji nedostaje, odnosno koji je oštećen, a ne više od 1200 evra u dinarskoj protivvrednosti;</p> <p>2) ako visina štete nije dokazana, paušalnu naknadu od 20 evra u dinarskoj protivvrednosti za svaki kilogram mase koji nedostaje,</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>odnosno koji je oštećen, a ne više od 300 evra u dinarskoj protivvrednosti.</p> <p>Osim naknade štete iz stava 1. ovog člana, prevoznik je dužan da vrati prevozne troškove, carinske dažbine i druge iznose plaćene u vezi s prevozom izgubljenog prtljaga.</p> <p>Član 27.</p> <p>Za štetu nastalu zbog zakašnjenja u isporuci prtljaga, prevoznik je dužan da za svaka otpočeta 24 časa, računajući od trenutka podnošenja zahteva za izdavanje, ali najviše za 14 dana, nadoknadi, i to:</p> <p>1) ako je visina štete dokazana, uključujući i oštećenje, naknadu štete u toj visini ali najviše do 0,80 evra u dinarskoj protivvrednosti za svaki kilogram mase prtljaga, izdatog sa zakašnjenjem, a ne više od 14 evra u dinarskoj protivvrednosti;</p> <p>2) ako visina</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>štete nije dokazana, paušalnu naknadu do 0,14 evra u dinarskoj protivvrednosti za svaki kilogram mase prtljaga, izdatog sa zakašnjenjem, odnosno a ne više od 2,80 evra u dinarskoj protivvrednosti.</p> <p>U slučaju potpunog gubitka prtljaga, naknada štete predviđena u stavu 1. ovog člana ne može se naplatiti ako je naplaćena šteta iz člana 26. ovog zakona.</p> <p>U slučaju delimičnog gubitka prtljaga, naknada štete predviđena u stavu 1. ovog člana plaća se za deo koji nije izgubljen.</p> <p>Odšteta predviđena ovim članom ne može ni u kom slučaju biti veća od odštete koju bi trebalo platiti u slučaju potpunog gubitka prtljaga.</p> <p>Član 29.</p> <p>Ako je gubitak ili oštećenje ručnog prtljaga nastalo zbog okolnosti koje su</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>prouzrokovale smrt, telesnu povredu i narušavanje zdravlja putnika, a za koje je odgovoran prevoznik, za nastalu štetu odgovara prevoznik. Teret dokazivanja odgovornosti je na imaoocu prava.</p> <p>Prevoznik se oslobađa odgovornosti iz stava 1. ovog člana u slučajevima iz člana 18. ovog zakona.</p> <p>Član 30.</p> <p>Naknada štete, po putniku, zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja ručnog prtljaga ne može biti veća od 1400 evra u dinarskoj protivvrednosti.</p>			
<p>Član 12.1.</p>	<p>Osiguranje</p> <p>1. Obaveza utvrđena u članu 9. Direktive 95/18/EZ u pogledu odgovornosti za putnike tumači se kao obaveza železničkog preduzeća da bude adekvatno osigurano ili da uspostavi</p>	<p>2.</p> <p>4.</p>	<p>0.</p> <p>1</p> <p>Član 14.</p> <p>Vlasnici prevoznih sredstava kojima se obavlja javni prevoz putnika dužni su da zaključe ugovor o osiguranju putnika u javnom prevozu od posledica nesrećnog slučaja.</p> <p>Ugovor iz stava 1. ovog člana dužni su da zaključe</p>	U		

	<p>ekvivalentne aranžmane za pokriće njegovih odgovornosti saglasno ovoj uredbi.</p>	<p>vlasnici:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) autobusa kojim se obavlja javni prevoz u gradskom, prigradskom, međugradskom i međunarodnom linijskom i vanlinijskom prevozu; 2) autobusa kojim se obavlja prevoz zaposlenih na posao i sa posla; 3) autobusa kojim se obavlja prevoz dece i učenika do predškolskih, odnosno školskih ustanova i od predškolskih, odnosno školskih ustanova; 4) autobusa za prevoz turista; 5) putničkih automobila kojima se obavlja auto-taksi prevoz i „rent-a-kar” vozila; 6) šinskih vozila za prevoz putnika; 7) svih vrsta plovnih objekata, kojima se na redovnim linijama ili slobodno prevoze putnici, uključujući i krstarenja i prevoz turista; 8) svih vrsta „rent-a-kar” plovnih objekata iz tačke 7) ovog stava; 9) vazduhoplova čija je namena javni avio-prevoz 			
--	--	---	--	--	--

			<p>(redovni, charter, avio-taksi);</p> <p>10) turističkih vazduhoplova koji se koriste za kraće prelete i panoramske letove i „rent-a-kar” vazduhoplova;</p> <p>11) drugih prevoznih sredstava, bez obzira na vrstu pogona, kojima se prevoze putnici, uz</p> <p>naplatu prevoza, u vidu registrovane delatnosti.</p> <p>Zaključenje ugovora iz stava 1. ovog člana, ne isključuje obavezu zaključenja ugovora o osiguranju od odgovornosti.</p> <p>Dozvola za stavljanje u saobraćaj, odnosno drugi akt nadležnog organa kojim se utvrđuje</p> <p>sposobnost za stavljanje u saobraćaj prevoznog sredstva iz stava 2. ovog člana može se izdati po podnošenju dokaza tom organu o zaključenom ugovoru o osiguranju iz stava 1. ovog člana.</p> <p>Vlasnik prevoznog sredstva iz stava 2. ovog člana, dužan je da na vidnom mestu u prevoznom</p> <p>sredstvu i voznoj karti</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>naznači podatke o zaključenom ugovoru o osiguranju iz stava 1. ovog člana,</p> <p>a naročito naziv društva za osiguranje i prava putnika po osnovu tog ugovora.</p>			
<p>Član 12.2.</p>	<p>2. Komisija će podneti Evropskom parlamentu i Savetu izveštaj o definisanju minimalnog iznosa osiguranja za železničkih preduzeća do 3. decembra 2010. godine. Ukoliko je to potrebno, uz ovaj izveštaj biće dostavljeni i prikladni predlozi ili preporuke u pogledu ovog pitanja.</p>			P	Prava i obaveze Komisije	
<p>Član 13.</p>	<p>Avansna isplata</p> <p>1. Ukoliko putnik pogine ili je povređen,</p>			E	Nema finansijskih uslova	

	<p>železničko preduzeće će na način naveden u članu 26. stav 5. Aneksa I bez odlaganja, a nikako kasnije od petnaest dana nakon utvrđivanja identiteta fizičkog lica koje ima pravo na nadoknadu, izvršiti avansnu isplatu u iznosu koji je neophodan da se namire neposredne ekonomske potrebe proporcionalno pretrpljenoj šteti.</p> <p>2. Bez uticaja na stav 1, avansni iznos ne može biti manji od 21.000 evra po putniku u slučaju smrti.</p> <p>3. Avansna isplata ne predstavlja priznavanje odgovornosti i može biti pokrivena kasnijim iznosima isplaćenim na osnovu ove uredbe ali je nepovratna, osim u slučajevima kada je šteta nastala usled nemara ili krivicom putnika ili kada osoba koja je primila avansnu isplatu nije</p>					
--	---	--	--	--	--	--

	osoba koja ima pravo na naknadu.					
<i>Član</i> 14.	<p>Osporavanje odgovornosti</p> <p>Čak i kada železničko preduzeće ospori svoju odgovornost za fizičku povredu putnika, ono mora učiniti svaki razuman napor da pomogne putniku u potraživanju naknade štete od trećeg lica.</p>	<p>1.</p> <p>2.3</p>	<p>0.</p> <p>2</p>	<p>Čak i kada prevoznik ospori svoju odgovornost za telesnu povredu putnika, ono mora učiniti svaki razuman napor da pomogne putniku u potraživanju naknade štete od trećeg lica.</p>	U	
<i>Član</i> 15.	<p>Odgovornost za kašnjenje, propuštene veze i otkazivanja</p> <p>Uz poštovanje odredbi ovog poglavlja, odgovornost železničkih preduzeća u pogledu kašnjenja, propuštene veze i otkazivanja regulisana je odredbama Glave II Naslova IV Aneksa I.</p>	<p>1.</p> <p>0.</p>	<p>0.</p> <p>2</p>	<p>Prevoznik je odgovoran putniku za gubitak ili štetu prouzrokovanu otkazivanjem voza ili izgubljenom vezom uzrokovanom zakašnjenjem voza, a što ima za posledicu nemogućnost nastavka putovanja vozom istog dana. Štete obuhvataju razumne troškove smeštaja kao i razumne troškove nastale zbog potrebe obaveštavanja osoba koje čekaju putnike.</p>	U	

			<p>Prevoznik se oslobađa odgovornosti iz stava 1. ovog člana kad je otkazivanje, kašnjenje ili gubitak veze nastao zbog:</p> <p>1) okolnosti koje nisu u vezi sa železničkim saobraćajem, a koje prevoznik, i pored preduzimanja adekvatnih mera, nije mogao izbeći niti je mogao sprečiti posledice;</p> <p>2) krivice putnika;</p> <p>3) ponašanja trećih lica koje prevoznik, i pored preduzimanja adekvatnih mera, nije mogao izbeći i čije posledice nije mogao sprečiti, drugi prevoznik koji koristi istu železničku infrastrukturu ne smatra se trećim licem.</p>			
	<p>Povraćaj i preusmeravanje</p> <p>Kada je</p>			U	<p>Nema finansijskih uslova</p>	

<p>Član 16.</p>	<p>opravdano očekivati da će kašnjenje u dolasku na krajnju destinaciju u skladu sa ugovorom o prevozu biti duže od 60 minuta, putnik istog trenutka može da izabere jednu od sledećih mogućnosti:</p> <p>(a) po vraćaj pune cene karte, pod uslovima prema kojima je karta plaćena, za deo ili delove putovanja koji nisu realizovani i za deo ili delove putovanja koji jesu realizovani ukoliko putovanje ne vrši svrhu u vezi sa originalnim putnim planom putnika, kao i za, kada je to potrebno, povratnu uslugu do mesta polaska u što kraćem roku. Isplata povraćaja vrši se</p>					
---------------------	--	--	--	--	--	--

	<p>pod istim uslovima kao isplata nadoknade iz člana 17; ili</p> <p>(b) nastavak ili preusmeravanje, pod sličnim uslovima prevoza, do krajnjeg odredišta u što kraćem roku; ili nastavak ili preusmeravanje, pod sličnim uslovima prevoza, do krajnjeg odredišta kasnijeg datuma prema putnikovoj želji.</p>					
<p>Član 17.</p>	<p>Nadoknada cene karte</p> <p>1. Bez gubljenja prava na prevoz, putnik može zahtevati nadoknadu zbog kašnjenja od železničkog preduzeća ukoliko putnika očekuje kašnjenje između mesta odlaska i dolaska navedenog na karti za koje nije izvršen povraćaj</p>			U	Nema finansijskih uslova	

	<p>cene karte u skladu sa članom 16. Minimalni iznos nadoknade u slučaju kašnjenja iznosi:</p> <p style="padding-left: 40px;">(a) 25% cene karte za kašnjenje u trajanju od 60 do 119 minuta,</p> <p style="padding-left: 40px;">(b) 50 % cene karte za kašnjenje u trajanju dužem od 120 minuta.</p> <p>Putnici koji poseduju putnu propusnicu ili sezonsku kartu i koje zadese učestala kašnjenja ili otkazivanja tokom perioda važnosti karte mogu zahtevati adekvatnu nadoknadu od železničkog preduzeća u skladu sa odredbama železničkog preduzeća o nadoknadi. U ovim odredbama navode se kriterijumi za utvrđivanje kašnjenja i izračunavanje iznosa koji je potrebno nadoknaditi.</p>					
--	--	--	--	--	--	--

	<p>Nadoknada u slučaju kašnjenja izračunava se u odnosu na cenu koju je putnik stvarno platio za uslugu koja izvršena sa zakašnjenjima.</p> <p>Kada ugovor o prevozu podrazumeva povratno putovanje, nadoknada za kašnjenje u odlaznom ili dolaznom delu putovanja izračunava se u odnosu na polovinu cene plaćene za kartu. Na isti način cena za uslugu koja je izvršena sa zakašnjenjem prema bilo kom drugom obliku ugovora o prevozu koji omogućava putovanje na nekoliko uzastopnih pravaca izračunava se proporcionalno punom iznosu cene.</p> <p>Izračunavanje perioda kašnjenja ne uzima u obzir kašnjenja za koja železničko preduzeće može da</p>					
--	--	--	--	--	--	--

	<p>dokaže da se dogodilo izvan teritorije na kojoj se primenjuje Ugovor o osnivanju Evropske zajednice.</p> <p>2. Nadoknada cene karte isplaćuje se u roku od jednog meseca nakon primanja zahteva za nadoknadu. Nadoknada se može isplatiti u vaučerima odnosno drugim uslugama ukoliko su uslovi fleksibilni (naročito u pogledu perioda važnosti i destinacije). Nadoknada se isplaćuje u novcu na zahtev putnika.</p> <p>3. Nadoknada cene karte ne može se smanjiti kao posledica troškova finansijskih transakcija kao što su takse, troškovi telefonskog razgovora ili cena marki. Železničko preduzeće može uvesti minimalan iznos ispod kojeg se nadoknada ne isplaćuje. Ovaj minimalan iznos ne može</p>					
--	--	--	--	--	--	--

	<p>biti viši od 4 evra.</p> <p>4. Putnik nema prava na nadoknadu ukoliko je obavešten o kašnjenju pre kupovine karte, ili ukoliko je period kašnjenja usled nastavka druge usluge ili preusmeravanja kraći od 60 minuta.</p>						
<p>Član 18.</p>	<p>Pružanje pomoći</p> <p>1. U slučaju kašnjenja u dolasku ili odlasku, železničko preduzeće ili upravnik stanice moraju informisati putnike o situaciji i procenjenom vremenu odlaska i dolaska čim ova informacija bude raspoloživa.</p> <p>2. U slučaju kašnjenja navedenog u stavu 1. dužem od 60 minuta, putnicima se</p>	<p>1. 6.</p>	<p>0. 1</p>	<p>Putnik koji zbog zakašnjenja voza izgubi vezu za nastavak putovanja, ili je zbog nedolaska voza ili smetnje u saobraćaju sprečen da produži putovanje (prekid putovanja), ima pravo da:</p> <p>1) zahteva da ga prevoznik preveze do uputne stanice prvim sledećim vozom ili, ako prvi sledeći voz ne saobraća prema istoj uputnoj stanici, na način koji odredi prevoznik, bez</p>	U	<p>Nema finansijskih uslova</p>	

	<p>besplatno nudi i:</p> <p>(a) obroci i osveženje u razumnom odnosu na period čekanja, ukoliko postoje u vozu ili na stanici, ili se razumno mogu nabaviti;</p> <p>(b) hotelski ili drugi smeštaj, kao i prevoz od železničke stanice do mesta smeštaja, u slučaju boravka od jedne ili više noći ili ako je potreban dodatni boravak, gde i kada za ovo postoje fizičke mogućnosti;</p> <p>(v) ukoliko je voz blokiran na pruzi, prevoz od voza do železničke stanice, do alternativnog mesta polaska ili do krajnjeg odredišta usluge,</p>		<p>dodatne naplate;</p> <p>2) zahteva da ga prevoznik bez dodatne naplate vrati sa prtljagom u otpremnu stanicu, prvim sledećim vozom koji saobraća prema otpremnoj stanici, i da mu vrati prevozne troškove u punom iznosu;</p> <p>3) odustane od daljeg putovanja i da od prevoznika zahteva povraćaj plaćenih prevoznih troškova za neiskorišćeni deo puta u punom iznosu.</p> <p>Prevoznik može svojom tarifom propisati i dodatne mogućnosti obeštećenja putnika.</p>			
--	---	--	--	--	--	--

	<p>gde i kada je to fizički moguće.</p> <p>3. Ukoliko železnička usluga ne može biti nastavljena, železničko preduzeće mora u što kraćem roku organizovati alternativne usluge za prevoz putnika.</p> <p>4. Železničko preduzeće, na zahtev putnika, mora navesti na karti da je železnička usluga pretrpela kašnjenje, uzrokovala propuštanje veze ili da je otkazana, u zavisnosti od samog slučaja.</p> <p>5. Pri primeni st. 1, 2. i 3, železničko preduzeće koje obavlja prevoz mora posvetiti naročitu pažnju potrebama osoba sa invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću i njihovim pratiocima.</p>					
--	---	--	--	--	--	--

<p>Član 19.</p>	<p>Pravo na prevoz</p> <p>1. Železnička preduzeća i upravni stanica, uz aktivno učešće reprezentativnih organizacija osoba sa invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću, utvrđuju, ili uvode, nediskriminativna pravila pristupa u svrhu prevoza osoba sa invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću.</p> <p>2. Rezervacije i karte se prodaju osobama sa invaliditetom i osobama sa smanjenom pokretljivošću bez dodatnih troškova. Železničko preduzeće, prodavac karata ili</p>	<p>1.</p> <p>0.</p> <p>8.</p>	<p>Prevozne isprave se prodaju licima sa invaliditetom i licima sa smanjenom pokretljivošću bez dodatnih troškova.</p> <p>Prevoznik, prodavac karata ili naručilac prevoza ne sme zahtevati da lica sa invaliditetom i licima sa smanjenom pokretljivošću budu u pratnji drugog lica prilikom ulaska odnosno izlaska iz voza, sve dok to nije zaista neophodno.</p> <p>Prema zahtevu, prevoznik, prodavac karata ili naručilac prevoza pruža osobama sa invaliditetom i osobama sa smanjenom pokretljivošću informacije o pristupačnosti železničkih usluga, o uslovima pristupa voznim sredstvima i o raspoloživim prostorima u vozu.</p> <p>Kada prevoznik, prodavac karata odnosno</p>	U		

	<p>organizator putovanja ne smeju odbiti prihvatanje rezervacije, ili izdavanje karte, osobi sa invaliditetom ili osobi sa smanjenom pokretljivošću, ili zahtevati da ova osoba bude u pratnji druge osobe, sve dok to nije zaista neophodno u skladu sa pravilima pristupa pomenutim u stavu 1.</p>		<p>naručilac prevoza izvrši odstupanje od predviđenog u st. 1 i 2 ovog člana, po pismenom zahtevu on mora informisati napismeno lice sa invaliditetom ili lice sa smanjenom pokretljivošću o razlozima za odstupanje u roku od pet radnih dana od dana podnošenja zahteva.</p> <p>Prevoznik mora pružiti besplatnu pomoć licima sa invaliditetom i osobama sa smanjenom pokretljivošću u vozu i tokom ulaska i izlaska iz voza.</p>			
<p>Član 20.</p>	<p>Informacije osobama sa invaliditetom i osobama sa smanjenom pokretljivošću</p> <p>1. Prema zahtevu, železničko preduzeće, prodavac karata ili organizator putovanja pruža osobama sa invaliditetom i osobama sa smanjenom pokretljivošću informacije o pristupačnosti železničkih usluga i o</p>	<p>1.</p> <p>3</p> <p>4</p>	<p>0.</p> <p>8.</p> <p>8.</p> <p>Prema zahtevu, prevoznik, prodavac karata ili naručilac prevoza pruža osobama sa invaliditetom i osobama sa smanjenom pokretljivošću informacije o pristupačnosti železničkih usluga, o uslovima pristupa voznim sredstvima i o raspoloživim prostorima u vozu.</p> <p>Kada prevoznik, prodavac karata odnosno naručilac prevoza izvrši odstupanje od predviđenog u st. 1 i 2 ovog člana, po pismenom zahtevu on mora informisati napismeno lice sa invaliditetom</p>	U		

	<p>uslovima pristupa voznim sredstvima u skladu sa pravilima pristupa iz člana 19. stav 1. i informišu osobe sa invaliditetom i osobe sa smanjenom pokretljivošću o raspoloživim prostorijama u vozu.</p> <p>2. Kada železničko preduzeće, prodavac karata odnosno organizator putovanja izvrši odstupanje predviđeno u članu 19. stav 2, po zahtevu ono mora informisati napismeno osobu sa invaliditetom ili osobu sa smanjenom pokretljivošću o razlozima za odstupanje u roku od pet radnih dana od dana odbijanja rezervacije ili izdavanja karte ili definisanja uslova za pratinjom.</p>		<p>ili lice sa smanjenom pokretljivošću o razlozima za odstupanje u roku od pet radnih dana od dana podnošenja zahteva.</p>			
Član	Pristupačnost				Opremljenost stanica i	

21.	<p>1. Železnička preduzeća i upravnici stanica moraju, kroz usaglašavanje sa TSI o osobama sa smanjenom pokretljivošću, osigurati da stanica, platforme, vozna sredstva i druge prostorije budu pristupačni za osobe sa invaliditetom i osobe sa smanjenom pokretljivošću.</p> <p>2. U slučaju nepostojanja pomoćnog osoblja u vozu ili osoblja na stanici, železnička preduzeća i upravnici stanica moraju uložiti sve razumne napore kako bi osobama sa invaliditetom ili osobama sa smanjenom pokretljivošću omogućili pristup prevozu železnicom.</p>			U	<p>stanje voznog parka nisu predmet ovog zakona, a ne postoje u drugim propisima</p> <p>Odredbe nisu usklađene zbog finansijskih uslova</p>	
	Pružanje pomoći na železničkoj stanici			U	Odredbe nisu usklađene	

<p>Član 22.</p>	<p>1. Pri odlasku, tranzitu ili dolasku osobe sa invaliditetom ili osobe sa smanjenom pokretljivošću na železničku stanicu na kojoj je prisutno osoblje, upravnik stanice pruža besplatnu pomoć na način koji ovim osobama omogućava ukrcavanje pri odlasku, odnosno iskrcavanje pri dolasku za uslugu za koju je osoba kupila kartu, bez uticaja na pravila pristupa pomenuta u članu 19. stav 1.</p> <p>2. Države članice mogu odstupiti od stava 1. u slučaju kada osobe koriste uslugu prevoza koja je predmet ugovora o javnoj usluzi zaključenog u skladu sa zakonodavstvom Zajednice, pod uslovom da je nadležni organ uspostavio alternativne mogućnosti ili aranžmane koji garantuju jednak ili viši nivo pristupačnosti uslugama prevoza.</p>				zbog finansijskih uslova	
---------------------	---	--	--	--	--------------------------	--

	<p>3. Na stanicama na kojima ne postoji osoblje, železnička preduzeća i upravnici stanica moraju izložiti lako pristupačne informacije u skladu sa pravilima pristupačnosti iz člana 19. stav 1. o najbližoj stanici sa osobljem i neposredno raspoloživoj pomoći za osobe sa invaliditetom i osobe sa smanjenom pokretljivošću.</p>						
<p>Član 23.</p>	<p>Pružanje pomoći u vozu</p> <p>Bez uticaja na pravila pristupačnosti iz člana 19. stav 1. železnička preduzeća moraju pružiti besplatnu pomoć osobama sa invaliditetom i osobama sa smanjenom pokretljivošću u vozu i tokom ukrcavanja i iskrcavanja iz voza.</p> <p>Za potrebe ovog</p>	<p>1. 5</p>	<p>0. 8.</p>	<p>Prevoznik mora pružiti besplatnu pomoć licima sa invaliditetom i osobama sa smanjenom pokretljivošću u vozu i tokom ulaska i izlaska iz voza.</p>	<p>U</p>		

	<p>člana, pomoć u vozu obuhvata sve razumne napore da se osobi sa invaliditetom i osobi sa smanjenom pokretljivošću ponudi pomoć kako bi se ovoj osobi obezbedio pristup jednakim uslugama u vozu kao i drugim putnicima, ukoliko stepen invaliditeta ili smanjene pokretljivosti ovoj osobi onemogućava samostalan i siguran pristup ovim uslugama.</p>					
Član	<p>Uslovi pod kojima se pruža pomoć</p> <p>Železnička preduzeća, upravni stanica, prodavci karata i organizatori putovanja moraju sarađivati sa ciljem pružanja pomoći</p>	1. 5	0. 8.	Prevoznik mora pružiti besplatnu pomoć licima sa invaliditetom i osobama sa smanjenom pokretljivošću u vozu i tokom ulaska i izlaska iz voza.	U	Detaljni ji uslovi za pružanje pomoći propisuju se tarifom prevoznika.

24.	<p>osobama sa invaliditetom i osobama sa smanjenom pokretljivošću u skladu sa čl. 22. i 23. prema sledećim tačkama:</p> <p>(a) pomoć se pruža pod uslovom da je železničko preduzeće, upravnik stanice, prodavac karata ili organizator putovanja koje je prodalo kartu obavešteno o potrebi osobe za ovakvom pomoći najmanje 48 sata pre nego što potrebno pružiti pomoć. Kada karta predviđa više putovanja, dovoljno je jedanput dostaviti obaveštenje pod uslovom da se pruže i adekvatne informacije o vremenu kasnijih putovanja;</p>					
-----	---	--	--	--	--	--

	<p>(b) železnička preduzeća, upravnici stanica, prodavci karata i organizatori putovanja preduzimaju sve neophodne mere za primanje obaveštenja;</p> <p>(v) ukoliko ne prime obaveštenje u skladu sa tačkom a) železničko preduzeće i upravnik stanice moraju učiniti sve razumne napore za pružanje pomoći na način koji će osobi sa invaliditetom ili osobi sa smanjenom pokretljivošću omogućiti putovanje;</p> <p>(g) bez uticaja na</p>					
--	--	--	--	--	--	--

	<p>nadležnosti drugih subjekata u pogledu oblasti izvan prostorija železničke stanice, upravnik stanice i svako drugo ovlašćeno lice mora odrediti mesta, unutar i izvan železničke stanice, na kojima osoba sa invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću može da najavi svoj dolazak na železničku stanicu i, po potrebi, zatraži pomoć;</p> <p>(d) pomoć se pruža pod uslovom da se osoba sa invaliditetom ili osoba sa smanjenom pokretljivošću prijavi na određenom mestu u vreme koje odredi železničko</p>					
--	--	--	--	--	--	--

	<p>preduzeće ili upravnik stanice koje pruža pomoć. Ovo vreme ne može biti duže od 60 minuta pre objavljenog vremena odlaska ili vremena kada se od svih putnika traži da se prijave. Ukoliko se ne odredi vreme do kojeg osoba sa invaliditetom ili osoba sa smanjenom pokretljivošću treba da se prijavi, ova osoba se mora prijaviti na za to određenom mestu najmanje 30 minuta pre objavljenog vremena odlaska ili vremena kada se od svih putnika traži da se prijave.</p>					
--	--	--	--	--	--	--

<p>Član 25.</p>	<p>Nadoknada u pogledu opreme za kretanje i druge specifične opreme</p> <p>Ukoliko je železničko preduzeće odgovorno za potpuni ili delimičan gubitak, ili oštećenje, opreme za kretanje ili druge specifične opreme koju koristi osoba sa invaliditetom ili osoba sa smanjenom pokretljivošću, ne primenjuje se odredba o ograničenju finansijskog iznosa nadoknade.</p>			U	<p>Materija se propisuje tarifom prevoznika</p> <p>Odredbe nisu usklađene zbog finansijskih uslova</p>	
<p>Član</p>	<p>Lična bezbednost putnika</p> <p>U dogovoru sa javnim vlastima, železnička preduzeća, upravljači infrastrukture i upravnici stanica preduzimaju adekvatne mere u okviru svojih nadležnosti i prilagođavaju ih nivou bezbednosti koji definišu javne vlasti da bi</p>	<p>3. 0. 1 31.</p>	<p>Na mestima koja su predviđena za pristup i kretanje na železničkom području i u vozovima, sva lica dužna su da se pridržavaju propisanog unutrašnjeg reda u železničkom saobraćaju.</p> <p>Unutrašnji red u železničkom saobraćaju propisuje Ministar u sporazumu sa ministrom nadležnim za unutrašnje poslove.</p>	U		

26.	<p>obezbedili ličnu bezbednosti putnika na železničkim stanicama i u vozu kao i upravljanje rizikom. Oni saraduju i razmenjuju informacije o najboljim praksama u pogledu prevencije aktivnosti, za koje se očekuje da mogu ugroziti nivo bezbednosti.</p>		<p>Ovlašćeni železnički radnici staraju se da se lica koja se nalaze na železničkom području i u vozovima pridržavaju unutrašnjeg reda u železničkom saobraćaju.</p> <p>Radnici iz stava 3. ovog člana, u sprovođenju unutrašnjeg reda u železničkom saobraćaju, dužni su da utvrde identitet lica koja se ne pridržavaju unutrašnjeg reda, da preduzimaju mere potrebne za sprečavanje narušavanja i mere za uspostavljanje narušenog unutrašnjeg reda, da oduzimaju predmete koji su upotrebljeni za ugrožavanje bezbednosti železničkog saobraćaja ili za narušavanje unutrašnjeg reda u železničkom saobraćaju.</p> <p>Radnici iz stava 3. ovog člana dužni su da pokrenu odgovarajuće postupke protiv lica koja su narušila unutrašnji red u železničkom saobraćaju.</p> <p>Nadležni organi unutrašnjih poslova, na zahtev ovlašćenih železničkih radnika, pružaju potrebnu pomoć tim radnicima u sprečavanju narušavanja i uspostavljanja unutrašnjeg reda u železničkom saobraćaju.</p>			
-----	--	--	--	--	--	--

<p style="text-align: center;">Član 27.</p>	<p style="text-align: center;">Žalbe</p> <p>1. Železnička preduzeća moraju uspostaviti mehanizam za delovanje po osnovu žalbi u vezi sa pravima i obavezama obuhvaćenih ovom uredbom. Železnička preduzeća moraju učiniti kontakt informacije i radni jezik (radne jezike) široko dostupnim putnicima.</p> <p>2. Putnici mogu podneti žalbu svakom železničkom preduzeću koje učestvuje u prevozu. U roku od jednog meseca, primalac žalbe mora dati obrazložen odgovor ili, u opravdanim slučajevima, informisati putnika do kog datuma u periodu do tri meseca od dana žalbe putnik može očekivati odgovor.</p> <p>3. Železničko preduzeće objavljuje u godišnjem izveštaju iz člana 28. broj i kategorije primljenih žalbi, obrađenih žalbi, period</p>	<p>1.</p> <p>4.</p> <p>0.</p> <p>3</p>	<p>Reklamacije koje se odnose na ugovor o prevozu moraju se pismeno uputiti prevozniku protiv koga se može podneti tužba, i to:</p> <p>1) Reklamacija za naknadu štete u slučaju potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga ili praćenog vozila podnosi se pismeno prevozniku najkasnije u roku od 30 dana od dana saznanja za štetu.</p> <p>2) Reklamacija za naknadu štete zbog zakašnjenja u isporuci prtljaga podnosi se prevozniku u roku od 30 dana od dana saznanja za štetu.</p> <p>3) Reklamacija za naknadu štete nastale zbog smrti, telesne povrede i narušenog zdravlja putnika podnosi se prevozniku u roku od šest meseci od dana saznanja za štetu.</p> <p>4) Reklamacija za naknadu štete nastale zbog otkazivanja voza ili prekida putovanja uzrokovanog odgovornošću prevoznika, podnosi se prevozniku u roku od 15 dana od dana kad je</p>	<p>U</p>	<p style="text-align: center;">Obaveza</p> <p>donošenja godišnjeg izveštaja nije definisana nijednim propisom.</p>	
---	---	--	--	----------	---	--

	dostavljanja odgovora i preduzete aktivnosti za unapređenje usluga.		<p>putovanje završeno, odnosno kad je trebalo da bude završeno.</p> <p>5) Reklamacija za naknadu štete zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja ručnog prtljaga u skladu sa članom 28. ovog zakona podnosi se prevozniku u roku od 30 dana od dana saznanja za štetu.</p> <p>Prevoznik mora dati obrazložen odgovor u roku od 30 dana od dana prijema reklamacije, ili u opravdanim slučajevima informisati putnika do kog datuma u periodu od 90 dana od dana prijema reklamacije putnik može očekivati odgovor.</p>			
Član 28.	<p>Standardi kvaliteta usluga</p> <p>1. Železnička preduzeća definišu standarde kvaliteta usluga i sprovode sistem upravljanja kvalitetom sa</p>			U	Standard i kvaliteta usluga železničkih preduzeća nisu definisani nijednim propisom.	

	<p>ciljem održanja kvaliteta usluga. Standardi kvaliteta usluga moraju obuhvatiti, kao minimum, stavke navedene u Aneksu III.</p> <p>2. Železnička preduzeća prate svoj učinak u pogledu standarda kvaliteta usluga. Železnička preduzeća svake godine objavljuju izveštaj o učinku u pogledu kvaliteta usluga uz godišnji izveštaj. Izveštaji o učinku u pogledu kvaliteta usluga objavljuju se na Internet prezentaciji železničkog preduzeća. Takođe, ovi izveštaji objavljuju se na Internet prezentaciji EŽA.</p>						
<p>Član 29.1</p>	<p>Informisanje putnika o njihovim pravima</p>	<p>1.</p>	<p>0. 9.</p>	<p>Objavljivanje reda vožnje vrši se u skladu sa Zakonom o železnici.</p> <p>Prevoznik može da objavi red vožnje na</p>	<p>U</p>	<p>Deo odredbe koji se odnosi na korišćenje pregleda</p>	

	<p>1. Pri prodaji karata za putovanje železnicom, železnička preduzeća, upravnici stanica i organizatori putovanja informišu putnike o njihovim pravima i obavezama u skladu sa ovom uredbom. Kako bi postupila u skladu sa ovom obavezom informisanja, železnička preduzeća, upravnici stanica i organizatori putovanja mogu koristiti skraćeni</p> <p>pregled odredbi ove Uredbe koji pripremi Komisija na svim zvaničnim jezicima institucija Evropske unije i stavi im na raspolaganje.</p>		<p>odgovarajući način, u štampanoj ili elektronskoj formi, a podatke bitne za kvalitet prevozne usluge istakne na vidnom mestu u svakoj stanici otvorenoj za prevoz putnika, uz saglasnost upravljača železničke infrastrukture.</p> <p>Prevoznik ili, kada je potrebno, nadležni organ odgovoran za ugovor o javnom železničkom prevozu mora objaviti odgovarajućim sredstvima, a pre same primene, odluke o prekidu usluga.</p>		<p>odredbi Uredbe koju dostavlja Komisija nije primenjiv kod nas, a obaveza informisanja putnika pri prodaji karata je definisana članom 9. zakona, kako isticanjem delova tarifa na blagajni, tako i usmenim putem od lica koja prodaju karte.</p>	
<p>Član 29.2</p>	<p>2. Železnička preduzeća i upravnici stanica informišu putnike na adekvatan način, na stanicama i u vozu, o kontakt informacijama jednog ili više tela koje odrede države članice u skladu sa članom 30.</p>			P	<p>Odredba je po pravnoj prirodi takva da je mogu implementirati države članice.</p>	

<p>Član 30.</p>	<p>Sprovođenje uredbе</p> <p>1. Svaka država članica određuje jedno ili više tela koja su odgovorna za sprovođenje ove uredbе. Ova tela preduzimaju neophodne mere kako bi osigurali poštovanje prava putnika.</p> <p>Svako telo je nezavisno u pogledu organizacije, odlučivanja o finansiranju, pravne strukture i odlučivanja u odnosu na upravljača infrastrukture, telo za naplatu nadoknade, telo za dodelu kapaciteta infrastrukture ili železnička preduzeća.</p> <p>Države članice informišu Komisiju o telu ili telima koja su određena u skladu sa ovim stavom kao i njihovim nadležnostima.</p> <p>2. Putnici se</p>			P	<p>Odredba je po pravnoj prirodi takva da je mogu implementirati države članice.</p>	
---------------------	--	--	--	---	--	--

	<p>mogu žaliti odgovarajućem telu određenom u skladu sa stavom 1, ili bilo kom drugom odgovarajućem telu koje odredi država članica, o navodnom prekršaju ove uredbe.</p>					
<p><i>Član</i> 31.</p>	<p>Saradnja između tela nadležnih za sprovođenje Uredbe</p> <p>Tela nadležna za sprovođenje Uredbe iz člana 30. vrše razmenu informacija o svom radu i principima odlučivanja i praksama u cilju koordiniranja svojih principa odlučivanja na nivou Zajednice. Komisija ovim telima pruža podršku u realizaciji ove obaveze.</p>			P	<p>Odredba je po pravnoj prirodi takva da je mogu implementirati države članice.</p>	

Član 32.	<p>Kazne</p> <p>Države članice definišu pravila o kaznama za kršenje odredbi ove uredbe i preduzimaju sve potrebne mere kako bi osigurale da se kazne primenjuju. Ove kazne moraju biti delotvorne, srazmerne i preventivne. Države članice obaveštavaju Komisiju o ovim pravilima i merama do 3. juna 2010. godine i obaveštavaju bez odlaganja o svim kasnijim izmenama i dopunama koje imaju uticaja na ova pravila i mere.</p>			P	Prelazne i završne odredbe	
Član 33.	<p>Aneksi</p> <p>Mere definisane</p>			P	Prelazne i završne odredbe	

	<p>radi izmene i dopune nesusštinskih komponenti ove uredbe prilagođavanjem njenih aneksa, osim Aneksa I, usvajaju se u skladu sa regulatornom procedurom sa kontrolom iz člana 35. stav 2.</p>				
<p>Član 34.</p>	<p>Odredbe o izmenama i dopunama</p> <p>1. Mere definisane radi izmene i dopune nesusštinskih komponenti ove uredbe njenom dopunom i koje su neohodne za primenu čl. 2, 10. i 12. usvajaju se u skladu sa regulatornom procedurom kontrolom iz člana 35. stav 2.</p> <p>2. Mere definisane radi izmene i dopune nesusštinskih komponenti ove uredbe prilagođavanjem novčanih iznosa iz ove uredbe, osim onih navedenih u Aneksu I,</p>			P	<p>Prelazne i završne odredbe</p>

	<p>kao posledica inflacije usvajaju se u skladu sa regulatornom procedurom sa kontrolom iz člana 35. stav 2.</p>					
<p>Član 35.</p>	<p>Procedura prema kojoj postupa Odbor</p> <p>1. Komisiji pruža pomoć Odbor osnovan u skladu sa članom 11a Direktive 91/440/EEZ.</p> <p>2. Kada se vrši pozivanje na ovaj stav, primenjuju se član 5a. tačka 1) do tačke 4) i član 7. Odluke 1999/468/EZ, imajući u vidu odredbe člana 8. ove odluke.</p>			P	<p>Prelazne i završne odredbe</p>	
	<p>Izveštaj Komisija podnosi</p>			P	<p>Prelzane i završne</p>	

<p>Član 36.</p>	<p>izveštaj Evropskom parlamentu i Savetu do 3. decembra 2012. godine o primeni i rezultatima ove uredbe, a posebno o standardima kvaliteta usluga.</p> <p>Izveštaj se zasniva na informacijama koje je neophodno pružiti u skladu sa ovom uredbom i članom 10b Direktive 91/440/EEZ. Po potrebi se uz izveštaj prilažu odgovarajući predlozi.</p>				<p>odredbe</p> <p>Obaveze EU institucija</p>	
<p>Član 37.</p>	<p>Stupanje na snagu</p> <p>Ova uredba stupa na snagu 24 meseca od dana objavljivanja u <i>Službenom listu Evropske unije</i>.</p> <p>Ova uredba je u potpunosti obavezujuća i primenjuje se</p>			P	<p>Prelazne i završne odredbe</p>	

	neposredno u svakoj državi članici. Sačinjeno u Strazburu, 23. oktobra 2007. godine.					
<i>ANEKS 1</i> Isečak iz Jedinstvenih pravila o ugovoru o međunarodnom prevozu putnika i prtljaga železnicom (CIV) <i>Dodatak A</i> uz Konvenciju o međunarodnom prevozu železnicom				U		Zakon o potvrđivanju protokola od 3. juna 1999. godine o izmenama konvencije o međunarodnim železničkim prevozima (COTIF) od 9. maja 1980. godine (protokol iz 1999) i Konvencije o međunarodnim železničkim prevozima (COTIF) od 9. maja 1980. godine u verziji na osnovu protokola o izmenama od 3. juna

<p>(COTIF) od 9. maja 1980. godine, izmenjen Protokolom o izmeni Konvencije o međunarodnom prevozu železnicom od 3. juna 1999. godine</p> <p>NASLO V II</p> <p>ZAKLj UČIVANjE I SPROVOĐENj E UGOVORA O PREVOZU</p> <p>NASLO V III</p>						<p>1999. godine („Službeni glasnik RS”, broj 102/07, „Službeni glasnik RS- Međun arodni ugovori”, br. 1/10 i 2/13-dr. zakon)</p>
---	--	--	--	--	--	--

<p>PREVO Z RUČNOG PRTLJAGA, ŽIVOTINJA, REGIS TROVANOG PRTLJAGA I VOZILA</p>						
<p>NASLO V IV ODGO VORNOST PREVOZNIKA</p>						
<p>NASLO V V ODGO VORNOST PUTNIKA</p>						
<p>NASLO V VI REALI ZACIJA PRAVA</p>						

<p>NASLO V VII</p> <p>ODNO SI IZMEĐU PREVOZNIKA</p>						
<p><i>AHEKC II</i></p> <p>MINIM UM INFORMACIJ A KOJE PRUŽAJU ŽELEZNIČKA PREDUZEĆA ODNOSNO PREDUZEĆA ZA PRODAJU KARATA</p>	<p>Deo I: Informacije pre putovanja</p> <p>Opšti uslovi ugovora</p> <p>Raspored vožnje i uslovi najbržeg putovanja</p> <p>Raspored vožnje i uslovi najjeftinijih cena karata</p> <p>Pritupačnost, uslovi pristupa i postojanje prostorija u vozu namenjenih osobama sa invaliditetom i osobama sa smanjenom pokretljivošću</p> <p>Pristupačnost i</p>	7.	<p>Prevoznik je dužan da putnika preveze do uputne stanice ugovorenom vrstom voza i kolskim razredom koji su navedeni u objavljenom redu vožnje i pod uslovima u pogledu udobnosti koji se, prema vrsti voza i dužini putovanja, smatraju potrebnim.</p> <p>Prevoznik je dužan da putniku, kada je to posebno ugovoreno, obezbedi označeno mesto u određenom vozu i/ili dodatne usluge.</p> <p>Prevoznik je dužan da najprikladniji način pruži putnicima, na njihov zahtev, sledeće informacije:</p> <p>1) Pre putovanja: (1) Opšte uslove ugovora,</p>	U		

	<p>uslovi pristupa za bicikl</p> <p>Raspoloživost sedišta u vagonima za pušače i nepušače, prvoj i drugoj klasi kao i kušet-kolima i spavaćim kolima</p> <p>Aktivnosti koje mogu dovesti do ometanja ili kašnjenja usluge</p> <p>Raspoloživost usluga u vozu</p> <p>Procedure za podnošenje zahteva za povraćaj izgubljenog prtljaga</p> <p>Procedure za podnošenje žalbi</p> <p>Deo II: Informacije tokom putovanja</p> <p>Usluge u vozu</p> <p>Sledeća stanica</p> <p>Kašnjenja</p> <p>Glavne vezne usluge</p> <p>Pitanja bezbednosti i sigurnosti.</p>		<p>(2) Red vožnje i uslovi najbržeg putovanja,</p> <p>(3) Red vožnje i uslovi najjeftinijih cena karata,</p> <p>(4) Pritsupačnost, uslovi pristupa i postojanje prostora u vozu namenjenih osobama sa invaliditetom i osobama sa smanjenom pokretljivošću,</p> <p>(5) Pristupačnost i uslovi pristupa za bicikl,</p> <p>(6) Raspoloživost mesta u kolima sa sedištima prvog i drugog razreda, kolima sa ležajima ili kolima sa posteljama kao i mestima za pušače i nepušače,</p> <p>(7) Okolnosti koje mogu dovesti do ometanja ili kašnjenja usluge,</p> <p>(8) Raspoloživost usluga u vozu,</p> <p>(9) Procedure za podnošenje zahteva za reklamacije i žalbe;</p> <p>2) U toku putovanja:</p> <p>(1) Usluge u vozu,</p> <p>(2) Sledeća stanica,</p> <p>(3) Kašnjenja,</p>			
--	--	--	---	--	--	--

			<p>(4) Veze i presedanja,</p> <p>(5) Pitanja bezbednosti i sigurnosti;</p> <p>Prodavac karata i naručilac prevoza pružaju informacije iz stava 3. ovog člana kada kod je to moguće.</p> <p>Ako je sa naručiocem prevoza ugovoreno, prevoznik je dužan da putnika, pod ugovorenim uslovima, preveze posebnim vozom koji nije predviđen redom vožnje.</p>			
--	--	--	---	--	--	--

<p>ANEKS III</p> <p>MINIMUM STANDARDA KVALITETA USLUGA</p>	<p>Informacije i karte</p> <p>Tačnost usluga, i opšti principi rešavanja poremećaja u pružanju usluga</p> <p>Ukidanje usluga</p> <p>Čistoća voznog parka i staničnih prostorija (kvalitet vazduha u vagonima, higijena sanitarnih prostorija, itd.)</p> <p>Anketa o zadovoljstvu korisnika</p> <p>Postupanje po žalbama, refundiranje i nadoknada za nepoštovanje standarda kvaliteta usluga.</p> <p>Pružanje pomoći osobama sa invaliditetom i osobama sa smanjenom</p>			U	<p>Standard i kvaliteta usluga železničkih preduzeća nisu definisani nijednim propisom.</p>

	pokretljivošću.					
--	-----------------	--	--	--	--	--